

# DEBRECZENI UJSÁG

Tekintetes Nemzeti Múzeum.  
mentve.

ELOFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN  
HÁROM PENGŐ, NEGYEDEVRE 9 PENGŐ.  
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA  
HÉTKÖZNAP 10 FILL., VASÁRNAP 20 FILLER  
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

**HADUFÖLD**

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF  
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT.  
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-45.  
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47.  
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

## Magyarország gyásza

(In.) A trianoni sors viharai közt ritkán történik meg, hogy egységes legyen a nemzeti közérzés. Hétfőn délelőtt minden magyar szív egyszerre dobbant. Egyvé forradt a társadalom, mint Széchenyi, Arany, vagy Prohászka halálakor. Egy rövidke hír és lehullottak a válaszfalak. Lelkek, érzések megérintették egymást. Vass József meghalt — és ez a híradás mindenkit szíven ütött, mert ebben a fájdalomban mi nemcsak a halottat: önmagunkat és jövőnket, nemzetünket és országunkat is értjük. Ez a jelentés kérdéssel végződik:

Vass József meghalt. Mi lesz a magyarral?

Ezt kérdezzük, ha meghal egy vezér, akinek élete pótolhatatlan. Vass József ilyen volt. Öserök, értékek gyűlömedencéje. Kupolája a magyar ész templomának. Houlókos, gerinces, nagyra boltozott magyar. Tiszta István és Prohászka eredője, ki önmagának is újabb értelmet adott. Toldi Miklósa lett a szív és értelem harcainak. Aranykeresztje alatt egy népi hős érzése lángolt. Reverendája Toldi-izmokat takart. Nézése, arca is Toldihoz hasonlított, ki acélos sisakját fölcserélte a bírtummal és így érkezett a küzdelmek porondjára, hogy megvívja harcát a szent magyar becsületért. Arany János tudná csak megénekelni: „Rémlik, mintha látnám természetes növést, pusztító csatákban szálfa öklelését”...

Vass József élete: magyar bajvívás. Ezer ötlet és ezer megoldás sorozata. Kardját az igazság köszöri. Lángoló szívét egy még nagyobb tűz: a lángelme szolgálatába állította s mert kezdő pap éveiben már megértette a „Rerum Novarum” szavát, a férfioroszlán is mélyeséges szeretet: tiszta szocializmus telítette. Ha valakiről, úgy órála elmondhatjuk, hogy alkotásai nélkül a trianoni sors hajója régen felborult volna.

Egyszer egy beszédében ezeket mondotta: „Cinem szerint én miniszter vagyok. Közlebről a népjóléti minisztere. Magyarra fordítva nincsen szomorubb részort. Ammit jelent, hogy ügyosztályom a magyar nemzeti nyomorúság!” Ezért kérdeztük azt, hogy — Vass József meghalt és mi lesz a magyarral? Mert az országos megdöbbenés. Ezt most érezzük a vesztesség súlyát. Most érezzük a pótolhatatlan hiányt:

„Nem láttuk, e szív néha mit palástol. Hordván közöny savát és gúny jegét. Hogy óvni gyöngye esiréit fagyástól. Órizza életosztó melegét.”

Mig kormányozott, a pártszerve-

déyek viharában nem láthattuk az arcát. Ma egyszerre tudjuk, hogy Vass József élete korszakalkotó hatás. Onnan került a kormányrud mellé, ahonnan most a megváltást várják. S hogy tovább fűzzük a Toldi-hasonlatot: a maga erejéből és tehetségéből. Ki ne emlékeznék egy szellemes mondására? Még a második nemzetgyűlésen történt. Egyik arisztokratánk, aki máskülönbén Vass József tisztelője, a vita hev-

ben olyasvalamit mondott, amit csakhamar megbánt: „Ez az eredménye, ha suszterek fiait kormányoznak”...

Vass József felállt és így vágott vissza: „Ha nem csalódom, a kormány tagjai közül egyedül én büszkélkedem suszter-apával. A gróf ur és közöttöm ez a különbség. Nincs okom emiatt szégyenkezni. Ha ugyanis én grófnak lennék a fia, ma ugyanitt ülnek: a miniszteri székben.

Ha ellenben a gróf urnak suszter volna az apja, ma igenesak csizmákat szegecselne egy Sárvár-árvégi mellékutcában.”

Vass József pályafutása nem tartozott a meglepetések világába.

Lángelme volt, ki utat tört magának.

Igy hirdették sokan. Ma mindenki tudja, hogy nem magának tört utat. Nekünk törté. A magyar feltámadásnak.

## Vass József népjóléti miniszter hétfőn hajnalban meghalt

Hétfőn délelőtt megdöbbenő hír sújtotta szíven a magyar nemzetet. Vass József népjóléti miniszter, kormányának legtehetségesebb, legnagyobb koncepcióú tagja, szívvel-lellettel következtében hirtelen elhunyt. A „könyvek minisztere” úgy ment el ebből a földi világból, ahol annyi fájdalmat, szenvedést gyógvított meg, hogy döbbenő, szinte tragikusán nagy útt hagyott magyarában. A magyar millióknak egyedül melegsívű atyja, jölvője, a nagy vonalú szociálpolitikának egyetlen méltó hordozója volt s a könyörtelen végzet épp akkor ragadta ki a magyar életből, mikor a legnagyobb szükség lett volna tudására, járattan munkabírására, egyedül álló alkotóerejére és tekintélyére, amely mindenki másé fölé nőtt. A vesztesség nagyságát leghívőbban az or-

szág Kormányzójának szavai világítják meg, mikor hű munkatársának, legfőbb támaszának halálhírére lélekben összetörve mondja a magyarok Nagyvura:

— Katasztrófának tartom az országra nézve a tragikus halálesetet.

Vass József, mint vezér és mint országépítő munkásra is nagy szerep várt még ebben az országban. A nemzeti szociálpolitika alapját egyedül ő rakta le, ő harcolt, dolgozott legintenzívebben a magyar milliókért s halála az egész nemzetre szerencsétlenség, mert a súlyos órák előtt álló magyarság, amelynek léte ezzel a nemzeti szociálpolitikával áll vagy bukik, épp erre a legjobban veszélyeztetett pontra nem talál Vass Józsefhez méltó utódot.

## Dr Vass József népjóléti miniszter halála

Szeptember 7-én éjszaka a hétfőre virradó hajnalon dr Vass József népjóléti miniszter, a miniszterelnök helyettese Budapesten, a Kinizsi utca 10. szám alatti lakásán szívvel-lellettel következtében meghalt.

A döbbenetes hír a kora reggeli órákban futó tűzként terjedt el a fővárosban. Az emberek hitetlenül, kétkedve fogadták a riasztó híreket, mindaddig, amíg meg nem jelent a hivatalos kommuniké, amely a következőkben jelenti be a miniszter halálát:

### A haláleset részletei

A megrendítő és az egész országot gyászba borító haláleset előzményeiről és részleteiről a következőket jelenti tudósítónk:

Vasárnap ünnepelte 70 éves fennállását az egri katolikus legényegylet új székházának fölavatásával. Az ünnepségre a városba érkezett dr Vass József helyettes miniszterelnök is. Vasárnap reggel 11 órakor fölavatták a legényegylet új székházát. Vass József mondta az avató ünnepi beszédét.

Az általános világválságról beszélt s a beszéd utolsó része már ugyancsak hatott mintha Vass József a vég-

Vass József dr. a miniszterelnök helyettesítésével megbízott magyar királyi népjóléti és munkügyi miniszter szeptember 8-án a kora hajnali órákban a Kinizsi utca 10. szám alatti lakásán szívvel-lellettel következtében elhunyt.

Az egész ország megdöbbenéssel értesül: nagy államférfinak váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytáról és őszinte kezelettel fogja megőrizni a hazáért tízéves miniszteri állásában olyan önfeláldozóan dolgozó hű fiának emlékét.

rendeletét mondta volna el. Kitárta két karját és a körülötte álló mesterlegényekre mutatva beszélt tovább:

— Ti vagytok az én koronám — idézte Szent Agoston szavait tanítványaihoz — ti vagytok az élet, érték és tisztaság. Raitunk van külső dísz, miénk a hatalom: mi örizzük a tradíciót, igazítjuk a sorsot, de az értékek már nem mi vagyunk! Az érték bennetek van és a jövőndő az anyák méhében alszik. Nekünk már faragják a koporsókat. Ez a főpap, aki megáldott bennünket, eltiúnik egyszer az élet rendje

szerint, de nektek meg kell valóstani az erős jövőt. Mi emulunk s az én kezem, amely most kimondott szavaimat kíséri, nem lesz egyszer és a múlttá válik az, aki én voltam... Este érkezett vissza a fővárosba Vass József miniszter, aki lakása előtt a lekszívelvebben mondott búcsút az autón vele érkező barátainak azzal, hogy másnap új programot állapítanak meg. Aztán a miniszter lefeküdt. Hozzáértőzői semmi neszt nem hallottak, a legkisebb jel sem mutatott arra, hogy odabent a szokás szerint lezáró hátszobában tragédia játszódott le — husa Kovács László regge, fél hétkor, mint esztendők óta rendszeresen a csengetést a miniszter szobájából, hogy megkapja a rendelkezéseket. De emulik fél hét. A miniszter szobájából nem hallatszik neszt. Hét óra van. Nem harsan fel a csengő. Az más-tétován üi az előszobában. Vár. Negyed órák, félórát. Nyolc órára, mint minden vasárnap és ünnepponon misézni megy a „Kegyelmes ur” a Szent Imre Kollégium kápolnájába. Félkilenc táiban már a Szent Imre kollégiumban is feltűnik a mindig pontos kalocsai nagyprépost, népjóléti miniszter távollmaradása.

Sebestyén József, a Társadalombiztosító igazgatója, akinek lakása egy fronton van a miniszterével, hétfőn reggel kereste a kápolnában a népjóléti minisztert. Azután azt gondolván, hogy talán fáradt az előző napi uttól és tovább pihen, lakására ment.

### Felfedezik a miniszter halálát

Ezalatt háromnegyed kilenc felé megérkezett Vass József autója, amelyet előző este kilenc órára rendelt. A lakásban fent nem tudták mitévők legyenek. Az inas először halkan kopogtatott a hálószoba ajtaján. Választ nem kapott. Azután, amikor megérkezett a soffőr és bizonygatta, hogy kilenc órára rendezte a „kegyelmes ur”, újból, most már erősebben zörgettek az ajtón. Halálos csend felett a kopogtatásra. Sebestyén Józsefhez rohantak. Ta-

Ára 10 fillér.

hácsát kérték. Sebestyén felhatalmazta a két embert, hogy törjék be az ajtót. A két ember pillanatig tartó erőlködés után az ajtószárnyakat kinyitotta. A hálószobában *ágyán hanyattfekve, viaszszárga arccal, két kezét feje alatt tartva, lehunyt szemekkel feküdt Vass József népjóléti miniszter.*

Sebestyén József odaszaladt hozzá. A szívet még melegnek érezte. Dörzsölni kezdte. Ugyanabban a pillanatban már intézkedett is:

— Szaladjatok orvosért! A kollégiumba!

Az inas pár perc múlva Schmier József dr. főorvossal tért vissza, akít rövidesen követett Kovács István dr., a Társadalombiztosító or-

### Vass Józsefet álmában érte a halál

Időközben köztudomásra került az orvosok jelentése is. Ebből kiténik, hogy Vass József népjóléti minisztert valószínűleg álmában érte a halál. Néhány nappal előbb, péntek este nővérének, aki háztartását vezette, rosszullétről panaszkodott, azt mondta, hogy szédül. Meg is vizsgálta magát. Röntgenfelvételt készítettek szívéből. Vass Józsefet ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy tovább is fáradhatatlanul végezze munkáját. Éjszakára pedig elhagyta a lélek, eltávozott az erő, amelyből ötvenhárom éves életében mindig csak adott.

### Vass József szivbajos volt

A hirtelen haláleset ügyében Bezegh-Huszágh Miklós főkapitány és Andréka Károly helyettes főkapitány maguk mentek ki elsőnek a gyászházhoz, majd később a rendőri bizottság. Megjelent Markovics ügyészségi alelnök is. A bizottság kihallgatta az elhunyt miniszter házi orvosát. A kihallgatás a következő eredményre vezetett.

Vass József néhány nappal ezelőtt a Társadalombiztosító Intézet uszoki-utcai kórházában tüzetes orvosi vizsgálatnak vetette magát alá. Barla-Szabó József, a Társadalombiztosító igazgatófőorvosa, Mátéfy és Csépay főorvosok vizsgálták meg a minisztert és röntgenfelvételt is készítettek róla. A vizsgálat eredményeként a szívből hipertrofiát és bizonyos anginális elváltozást állapítottak meg. Előzőleg már Csépay Károly egyetemi tanár is megvizsgálta, aki két lényeges és szembeeszkő körülményt állapított meg.

### Félév alatt 30 kilót fogyott Vass miniszter

Az egyik a feltűnő fogyás volt. Vass József maga mondta, hogy a múlt évben hat hónap alatt 30 kilót fogyott. A vizsgálat alatti időben testsúlya 75 kiló volt. Csépay ezt a testsúlyt magasságához mérten nem helyeselte és kijelentette, hogy legalább 4-5 kilóval kellene súlyosabbnak lennie.

A másik komoly baj az erős dohányzás volt.

Vass József, aki évek óta nem vette ki szabadságát, hanem reggeltől estig dolgozott hivatalában még

**Csepő-utca 67. szám**  
**Bállnt József**  
 asztalos  
 ajánlja saját készítésű  
 butorait.

vosa, aki a kollégiumban lakik és Décsey Géza dr. kollégiumi prefektus. A két orvos megpróbálkozott mesterséges légzés alkalmazásával, injekciókkal, de segíteni már nem lehetett. Meg kellett állapítani a megdöbbentő valóságot: Vass József népjóléti minisztert, a miniszterelnök helyettesét álmában — alkalmisint hajnal felé — megölte a szív-szélhűtés.

A halálesetről azonnal értesítették a Gödöllőn tartózkodó Kormányzót, a miniszterelnököt, a minisztereket, a püspöki kar tagjait és az országgyűlés két házának elnökeit, valamint a hercegprímást és a külföldi követségeket is.

ünnepnapokon is, naponta 50-60 cigarettát szitt el. Csépay megmagyarázta, hogy ez a rettenetes nikotinnemesség a legsúlyosabb mérég. Vass József depresszálnak látszott és az orvosi tanácsot mindjárt elfogadta. Megígérte, hogy a dohányzást feltétlenül eszökkeneni fogja.

### A Kormányzó részvét-távirata Vass József édesanyjához

Vass József miniszter halála az egész országban óriási részvétet és megdöbbenést keltett.

A Kormányzó az elhunyt Vass József népjóléti miniszter édesanyjához az alábbi táviratot intézte:

Magyarország kormányzója örvögy Vass Ferencnének, Budapest, Kinczy-utca 10.

Mély megilletődéssel vettem a lecsújtó hírt önnek elhunytáról. Erdemekben gazdag közéleti működésének egy szép évfordulója után a Mindenható váratlanul szólította őt magához. Küzdelmes, munkás életében kiváló képességeit mindenkor önzetlen odaadással és fáradhatatlan munkakészséggel állította hazájának és egyházának szolgálatába. Nemes egyéniségét emlékélt az egész nemzet kegyelettel őrizi. Mélyen átérzve a nagy veszteség súlyát, legbensőbb részvéteimet fejezem ki. Horthy.

### Vass József októberre tervezte debreceni látogatását

Az elhunyt népjóléti miniszter még egy évvel ezelőtt ígéretet tett Kovács Sándor debreceni káplánnak, hogy a szerkesztésében megjelenő „Katholikus Figyelő” irodalmi estélyén a szónoki tisztet elfoglalja. A miniszter januárban politikai elfoglaltsága miatt nem jöhetett le Debrecenbe, a múlt hónapban azonban újabb kihallgatáson fogadta Kovács Sándort, akivel állandó összeköttetésben állott

és kijelentette, hogy október folyamán eleget tehet régebbi ígéretének. A nagyszabásúnak tervezett estély, mely Vass József szónoki tudását Debrecen publikuma előtt is megakarta szólaltatni, országos vissz-

### Klebelsberg az új helyettes-miniszterelnök

A halálesettel kapcsolatban már hétfőn megtörtént a legfelsőbb intézkedés a helyettes miniszterelnöki tisztség betöltésére. Mint hivatalosan jelentik, a Kormányzó Vass József magyar királyi miniszterelnök helyettesítésével megbízott magyar

hangot keltett volna annál is inkább mert Vass József csak egyszer beszélt Debrecenben: Bethlen István gróf beszámolóján, ez a szónoklat azonban tíz percig sem tartott.

királyi népjóléti miniszter váratlan elhunytá következtében Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, mint rangban legidősebb minisztert, a miniszterelnök és a népjóléti miniszter helyettesítésével biz-

### Vass József életrajza

A XX. század magyar történelmében alig van szebb, de egyben megérdemeltebb pályafutás, mint Vass József, ki egyszemélyben pap és politikus, író és műfordító, tudós és szónok volt, egyesítette magában mindazokat a tulajdonságokat, amelyek mint embert nagyvá tették. — mint papot segítették az érvényesülés utján, mint tudós író elmélyítették s mint politikust felemelték az érvényesülés legmagasabb csúcsára. Élete, szép pályafutása, amelynek most a hirtelen halál oly tragikusan vetett véget, az igazi, a legszebb és egyben a legkeresztényibb értelemben vett demokrácia diadala volt.

### A sárvári kisiparos fia

1877 április 25-én született a vasvármegyei Sárvárott, egyszerű iparos családból. Az ország egyik legmagyarabb vidékén látta meg a napvilágot, a kemény vasi földön s talán ezért is volt egész életében, meg jelenésében és jellemében s férfias kemény magyar tulajdonságok megszemélyesítője. A nyílt tekintetű tehetséges fiúcska már az elemiben és a középiskolában kitűnt s komolysága a papi pályára predesztinálta.

A székesfehérvári egyházmegye kötelekébe lépett. Püspöke, mint kiváló előmeneteli ifiút Rómába küldte a Collegium Germanicum-Hungaricumba, a teológia és a filozófia elvégzésére. Ebben az intézetben, mint ismeretes, a legkiválóbb magyar és nemzet kispapok szoktak összegyűlni s a magyar katolicizmusnak nem egy kiválósága került ki a collegium ősi falai közül, a pirosruhás kispapok, népszerűen „gyalogbőrösök” sorából. A fiatal Vass Józsefnek Rómában alkalma volt a világegyház teljes fényét és dicsőségét közelről látni, nyelveket tanult, képeze magát, úgyhogy mikor a filozófia és a teológia kettős doktorátusával hazakerült, a székesfehérvári egyházmegye egyik legkiválóbb papját nyerte

benne. 1904-ben szentelték pappá. Először Adonyba került káplánnak

### Zichy Nándor és Prohászka tanítványa

A fiatal Vass József még kezdő pap éveiben magáévá tette a nagy szocialista pápa: XIII. Leo s a „Rerum Novarum” bulla szellemét. Egyéniségének s szociális világnézetének kialakulására legnagyobb hatással az adonyi kegyur: Zichy Nándor gróf s Prohászka Ottokár volt, ki büszkén vallotta Vass Józsefet legnagyobb tanítványának. Képességeit s tehetségét csakhamar felismerték a felettesek és Székesfehérvár püspöke csakhamar megbízta a „Fehérmegyei Új Lap” szerkesztésével. Már ekkor kiütközött roppant szervező ereje.

A háború előtti budapesti marxizmus akkor kezdett vidéken jobban terjeszkedni és a propaganda nagy erővel vetette magát Székesfehérvárra, a munkástelepek lakóira. Vass József ebben az időben tömördek népgyűlést tartott s Székesfehérvárott ma is emlegetik azt a fiatal agilis papot, aki egy alkalommal a budapesti szocialista vezér meghirdetett nagygyűlését ügyes taktikával akadályozta meg, előzően hetek fárasztó munkával végigjárva a kiszáradtársadalmat, hogy a gyűlésre okvetlenül jöjjen el. Így történt meg, hogy a szocialista gyűlésen a józan kispapok és kispapok voltak többségben és szóhoz sem engedték jutni a pesti szocialista szónokokat.

Prohászka Ottokár 1911-ben magához hívatta kedvenc papját és e szavakkal: „Terád a magyar nemzetnek szüksége van!” — elbocsátotta Budapestre, hogy ott folytassa a megkezdett munkát.

### Az „Aikotmány” és az „Új Lap”

Vass József Budapestre a legnagyobb katolikus tanintézmény, a Szt. Imre Kollégium élére került s közben szellemi vezére lett a két első keresztény-nemzeti sajtóorgánumnak: az „Aikotmány”-nak és az „Új Lap”-nak.

Cikkei akár napi jellegűek, akár tudományos voltak, mindig általános feltűnést keltettek, úgyhogy sokan a legendó egyetemi tanárt látták Vass Józsefben, aki mint egyházi szónok is fölkelte fölébvalói és az illetékes körök figyelmét.

Az egyetemi tanári kinevezése be-

### Szörme bundák

és prémek nagy választékban. Szörme bundák javítását, alakítását jutányosan, a legújabb divatlap szerint készít KÓVARI szücsmester, József kir. hg-u. 3. Aranv Bika fürdő mellett

**Mathiász-féle**  
**kecskeméti fajszőlők**  
 Muskotály, Passzatuji  
 kizárólag  
**Kontsek Géza k. r. t.**  
 cégnél.

is következett 1919-ben, a teológiai fakultáson, de Vass József meg sem kezdte tanári működését, mert az 1919 után következő nagy politikai megrázkódtatások a politika színterére szelítették s attól a pillanattól kezdve, hogy 1920-ban az első nemzetgyűlés tagja lett, új fejezet kezdődött Vass József életében.

#### Vass József, a miniszter

Már az első nemzetgyűlés kitűnő vezetője nyert a pap-politikusban. Lemondva katedrájáról, a Kormányzó 1920 augusztus 15-én, tehát tíz évvel ezelőtt közlekedési miniszternek nevezte ki. Ugyanez év decemberétől kultuszminiszter s 1922-től mostanáig a népjóléti kormány vezetője. Nagy tudása, fedhetetlen jellemé és azok a korszakalkotó szociális törvények, amelyeket akár a lakáskérdés megoldása, akár a munkásbiztosítás és a társadalombiztosítás terén alkotott, Bethlen István gróf mellett a legtekintélyesebb és legsúlyosabb politikussá emelték, s így szinte a dolgok logikája hozta magával, hogy a szanálás munkájával és a nemzetközi összeköttetések kiépítésével külföldön gyakran elfoglalt miniszterelnöknek ő lett alandó helyettese.

#### Papí működése

Vass József érdemeit a Szentszék is honorálta. 1921-ben a pápa apostoli protonotáriussá nevezte ki, — vagyis a prelátusi rangsor élére emelte, majd 1924-ben a kalocsai székeskáptalan nagyprépostja lett. Pópapi jelvényeit csak országos ünnepeken viselte. Az utóbbi időkben, amikor sokat foglalkozott a budapesti utca nyomorával, már nem *használta lilaszegélyes reverendáját sem s mint Prohászka Ottokár, vagy Lindenberger János, egyszerű fekete talárban járt a pesti élet szegényei között és beszélgetett a Láncid-kolduló rokkant katonáival.*

#### A tudós, szónok és szociológus

Vass József első hivatása a toll volt. Megjelent könyvei: *A demokrácia, Magyarok vizsgálatása, Szent Agoston vallomásai*-nak művészi fordítása, mind azt mutatják, hogy Vass József írónak is elsőrendű volt. Mint író a legegyszerűbb, de éppen a legtömörebb dinamikai hatásokkal dolgozó magyar nyelv jellemezte. — Legigazibb területén, a szónoklás terén nem tudta senki sem felülmúlni. Minden beszédét tiszta, logikus felépítésű s a férfias bátorság jellemezte. Mindezek fölött azonban legnagyobb érdemei a szociális alkotásokhoz fűzők.

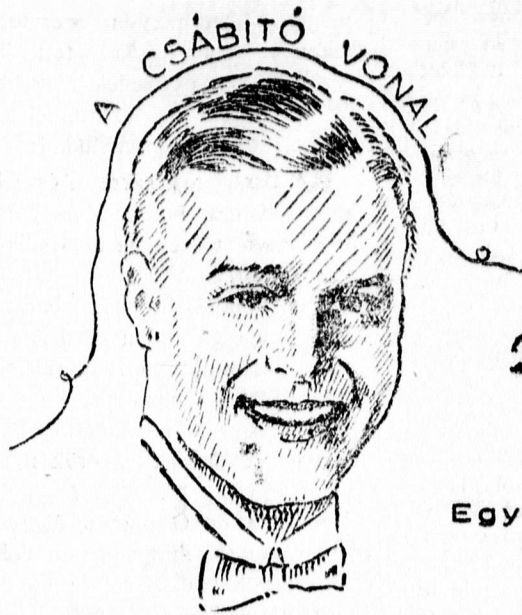
Tízéves minisztersége alatt többet tett a magyar nép érdekében szociális szempontból, mint egész korszakok minden kormányai.

#### Félmillió ember lesz a temetésen

Vass József népjóléti miniszter pénteki temetésére az összes társadalmi és jótékonyági egyesületek felvonulnak, hogy kísérik utolsó útjára a nemzet nagy halottját. Mintegy félmillió ember részvételére számítanak. Az összes társadalmi és jótékonyági egyesületek testületileg megjelennek a temetésen.

## Jogi doktorátust

4 év alatt a most irafkozók is változatlanul megszerezhetik. Kérem díjtalan utmutatót. **Fonetikus Jogi Szeminárium** Budapest, Dohány-u. 88



## A szép Pixavon-haj

elérhető most

*Pixavon-shampoo*val is

Teljesen mentes a szódától.

Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 36 fillér.

## Tízezer főnyi embertömeg kíséerte utolsó útjára Than Gyula főszerkesztőt

Debrecen magyar társadalmá imponáns módon vett búcsút a magyar újságírás nagy halottjától

(A D. U. tudósítójától.)

Debrecen város egész közönségének mélyszéges részvéte mellett és több, mint tízezer főnyi gyászoló közönség jelenlétében folyt le kedden délelőtt a magyar újságírás nagy halottjának, Than Gyula főszerkesztőnek a temetése, amelyre kivonult a Magyar Újságírók Egyesületének debreceni csoportja teljes taglétszámmal, de képviseltette magát a katolikus egyház, a különböző egyesületek és hatóságok. Így a város részéről Zöld József tb. polgármesterhelyettes, dr. Balla Bertalan tanácsnok, dr. Veress Géza tanácsnok, dr. Való Antal polgármesteri titkár és dr. Kupinszky Sándor aljegyző jelentek meg. Ott láttuk azonkívül Debrecen városának minden számottevő közéleti előkelőségét.

A lapvállalat részéről megjelentek dr. Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag, igazgatósági elnök, az igazgatóság köréből Serly Gusztáv vezérigazgató, valamint a „Debreceni Újság—Hajdúföld” szerkesztősége és tisztviselő kara, élén vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály főszerkesztővel. Résztvettek a temetésen vitéz Nagy Pál altábornagy, vitézi székkapitány és neje, vitéz Mérey László vkszt. ezredes, a vegyesdandár vezérkari főnöke, Balás Károly kormányfőtanácsos, MÁV üzletigazgató, dr. Láng Nándor egyetemi tanár, lovag Fackh Leon huszárezredes, Schütz Ernő és számtalan más előkelőség.

### Gyülekezés a nagy temetésre

Reggel tíz órára volt kitzúve a temetés időpontja, de már kilenc órakor kezdett gyülekezni a gyászoló serege, akik csakhamar teljesen ellepték a Csokonai-színház előtti területet. A színház fekete drapériákkal bevont előcsarnokában gazdag virágerdő közepén állott a ravatal, amelyhez ezer és ezer ember járult, hogy még egyszer utoljára elbúcsúzzék a mindenki által szeretett és tisztelt Than Gyulától. Egymás után érkeznek a szebbnél-szebb koszorúk, virágcsokrok s fél tíz óra tájban már szinte lehetetlenség a színház előcsarnokába jutni. Sok-sok ezer főnyi közönség zárja el az utat s körülbelül husz rendőr tartja fenn

a rendet. Fél tíz órakor talpalatnyi hely sincsen a színház előtti tágas térségen.

A koporsót kiviszik a színházi előcsarnok mellé, ahol a debreceni újságírók állanak félkörben. Megérkezik a Szent László Dalegylet és a Városi Dalegylet is, kisvártatva pedig feltűnnek Mellau Márton apostoli kormányzói helynök, pápai kamarással a szertartást végző római katolikus papok.

### A gyász szertartás

A hatalmas tömegű gyászoló közönség halotti csendben várja a temetési szertartás megkezdését. A következő pillanatban a Szent László Dalegylet Kollwenz Rezső karnagy vezetésével belekezd a „Circumdederunt...” éneklésébe. Az örökszépségű, magasztos gregorián ének alatt könnyekkel teltek meg a szemek. Az ének elhangzása után Mellau Márton apostoli kormányzói helynök, pápai kamarás papi segédlettel beszentelte a koporsót, majd a Városi Dalegylet Forrai István vezénnyelével Tordai Gábor „Emlék” című gyászdalát adta elő. A szertartás befejeztével a búcsubeszéd hangzottak el az időközben felszerelt megafon előtt, amely a beszédek tisztán közvetítette a gyászoló közönségnek, amely már ekkor nem fért el a színház előtt s a Kossuth- és Batthyány-utcaikon helyezkedett el hosszú sorban.

### A Magyar Újságírók Egyesület búcsuja

Legelsőnek a Magyar Újságírók Egyesülete nevében búcsúztatta el a nagy halottat Magyar Károly budapesti szerkesztő, aki a következőket mondotta:

— A Magyar Újságírók Egyesületének gyászát hirdetem. Fájdalmas szívvel búcsuzom Than Gyulától, egyesületünk elnöki tanácsának tag-

jától, az önzetlen, jó kartárostól, a közügyek lelkes, fanatikus munkásától. Bölcsője itt rangott Debrecenben, melynek felvirágoztatásáért törelessen hűvével küzdött attól a pillanattól kezdve, hogy a toll szerelme lett. Igazi, vérbeli újságíró volt, akit elhivatottságának tudatában nem riasztott vissza a kezdeti ezernyi nélkülözés. Alig telt el egy évized és Than Gyula szárnyaló tehetsége már saját lapjának hasábjain bontakozott ki. Hittel, meggyőződéssel, makulatlan tollal fáradhatatlanul dolgozott, ezért példaadó, munkás élete túlnőtt ennek a városnak falain.

— Alkotó ereje lelkének prizma-ján át sok színes kékére bomlott. A közügyek, a jótékonyosság, a nemzeti művelődés, a magyar jövő és a kartársi együttérzés szolgálata szüntelenül tettekbe hevitették nemes lelkét. Szerkesztő és kiadó volt egy személyben és a rohanó események küllőjébe kapaszkodva éles tudományai mindig hűséges tolmácsai maradt olvasóközönségének. Csaknem emberfeletti erő mozgatta az eliramuló mának ezt a sikereiben is mindvégig szerény történetíróját, aki fáradhatatlanul irányított a fórumon, száz és száz cikket írt, lelkesített és buzdított, agitált és ha kellett, gyűjtött is a köznek, amelyet maga is nap-nap után megajándékozott lelkének gazdag kincseivel.

— Debrecen nagy halottja! Utolsó utadra magammal hoztam bajtársaid mélyszéges részvétét. A magyar újságíró társadalom minden egyes tagja szeretett, megbecsült téged és fájó szívvel őrizük meg emlékedet, mert a Te jóságos, Istennek tetsző munkás életed példaadás marad számunkra.

— Than Gyula, legyen esendes álmod a hosszú éjszakában. Isten veled!

### A debreceni újságírók emlékezése Than Gyulára

A könnyekig megható beszéd után a debreceni újságírók nevében Pálffy József főszerkesztő búcsúzott Than Gyulától. A következőket mondotta:

— A debreceni újságírók nevében

bánatos szívvel veszek búcsút Than Gyulától, a mesterségben mestertől, a munkában fáradhatatlan kiváló szerkesztőtől, az újságírás tisztalelkű szerelmesétől, a mi feledhetetlen vezetőnkől és egyesületi elnö-

künlől. Arra készültünk, hogy újságírói működésének 45 éves évfordulóját ünnepeljünk és íme, a szép jubileumból gyászmenet lett, a jubiléus az érdemek bőven megszólgált elismerése elől visszavomult négy gyászos deszkafal közé. A jubileumra szánt virágokból sírkoszorúk váltak, az örömből bánat, az ünneplésből fekete gyász. Szinte lehetetlen elképzelni, hogy Than Gyula holtá merevedve fekszik előttünk. Az a Than Gyula, aki csaknem öt évtizeden át maga volt a megtestesült agilitás, a fáradhatatlan tevékenység. Nehéz elhinni, hogy végleg kiesett kezéből a toll, mellyel a betűk millióit indította el nemzetének városának, a kultúrának, minden szépek, jónak, vagy a napi krónikának szolgálatában.

A fáradhatatlan krónikás mégis pihenni tért, a közért lelkesülő nemes szív megszánt dobogni, a szép irodalmat hivatottan szolgáló kéz örökre elpihent. De halálában is megmaradt annak, ami életében volt. Ravatala mellett világosan látjuk az ő tartalmas életének utmutatását. — Látjuk az ő világitó oszlopait, a nemzeti eszmények önzetlen szolgálatát, a becsületet, az igazságra való törekvést, az elhivatottság kiteljesedését, látjuk benne a magyar újságíró mintaképét. Ha el is megy közülünk, szent hagyaték gyanánt marad számunkra az ő ideális életének és tevékenységének emléke, mint ragyogó példaadás.

Than Gyula, bár mindig a közélet porondján állott, bár hivatása harcot is jelentett, de sohasem került földi bíró elé. Most az égi bíró előtt áll és hitelt hisszük, hogy az igaz emberek, a tiszta lelkek örök jutalma várja. Mi, árván maradt pályatársai pedig emléket szívünkbe zárjuk, uttörő munkásságán lelkesedünk és megőrizzük nevét, míg csak mi is nem követjük őt oda, ahova most könnyes szemekkel elkísérjük. Than Gyula, szeretett vezérünk, Isten veled, nyugodj békében.

### A lapkiadók és a dalos-egyesületek bucsuja

A lapkiadók és a grafikai egyesület nevében Hegedűs Sándor igazgató bucsuztatta el Than Gyulát meghatott hangon.

A Debreceni Lapkiadók és Debreceni Nyomdatulajdonosok, a Magyarországi Grafikai és Rokoniparosok Főnökegyesülete és a Magyarországi Vidéki Lapok Országos Egyesülete nevében — mondotta — mélységes fájdalommal bucsuzom a vidéki lapkiadás uttörő munkásától, az újságkiadás nagy halottjától. Lángoló lelkesedés, kifogyhatatlan erő és szorgalom, esodálatos munkabírási jellemzte őt és tette tiszteltté, nagyvárosi közöttünk, míg kedves egyénisége, szeretetreméltósága tette rokonszenvenssé és állította a meleg szeretet légkörébe. Adott szava mindig megállt, mint megdönthetetlen szikla, amelyből emléke élni fog előttünk mindig.

— Nagy halottunk, Than Gyula, nyugodjál békében, Isten veled!

A dalosközség debreceni kerületének nevében dr. Balla Bertalan városi tanácsnok beszélt a halotthoz:

— Mély megilletődéssel állunk meg koporsód előtt, kedves dalos-testvérünk — mondotta dr. Balla tanácsnok —, hogy bucsút vegyünk föléd. Nemes egyéniséged a mindig tettekre kész, fáradhatatlan, nagy munkabírásu, jó magyar embernek mintaképe volt, aki hírlapírói élet-hivatása mellett a közért való sok-

oldalú munkáddal ragyogó példát adtál. Mi, magyar dalosok, benned a közszeretben és tiszteletben álló embert, a poétikus, álmódzó lelkű és a magyar kultúráért minden áldozatra kész nemesszívű halotttestvért siratjuk, gyászolunk, mert tudjuk, hogy elmúlásoddal a magyar daikulturának egy hatalmas oszlopa tört ketté. A magyar dalosság szívedhez volt növe hosszú évtizedeken át. A Te Isten ajándékában gazdag életed egy szép dalhoz hasonlít, melynek utolsó akkordjai azonban nagyon fájdalmasak voltak... Ez a dal, életed dal, akkor végződött, midőn nemes lelked utolsó sóhajtással Teremtőhöz szállott... Oda, ahol kristályhegyeknek csillagfényes ormán örök mosolygó napfény ragyog. Lelked hurjának elpattanása fájdalmas visszhanggal nyíllalott mindnyájunk szívébe, kik Teled gyászolva s akik a Te egyéniséged követendő példaképen állítja a magyar dalosok elé, Isten veled...

### A színház és a piarista diákszövetség küldöttei

A Csokonai-színház nevében,

### Megindul a gyászmenet

A bucsubeszédék elhangzása után a debreceni egyesített cigányzenekarok eljátszották Than Gyula főszerkesztő egyik legkedvesebb dalát: „Rácsos kapu, racsos ablak...” kezdetű nótát, majd a koporsót föltették a négylovas gyászkoesira és megindult a végeláthatatlan menet a Szent Anna-utcai róm. kath. templom felé. A menet élén négy díszruhás, lovasrendőr haladt, mögöttük a piarista gimnázium diákjai dr. Lukács József igazgató és a tanári kar vezetésével. A diákokat a Piarista Diákszövetség tagjai kísérték, majd a Szent László és Városi Dalegyet tagjai következtek. A száz és száz koszorút, csokrot vivő kocsik előtt a cigányzenekar a Batthyány-utca végéig Beethoven örökszép gyászindulóját játszotta.

A díszruhás városi hajtuk által kísért halottakocsit a gyászoló család tagjai, valamint a debreceni újságírók követték. A gyászmenetet a mintegy tízezer főnyi részvevő közönség zárta be, amelynek sorában ott láthattuk a város társadalmi életének csaknem valamennyi kiválóságát, vezető tagját. A menet

### A Debreceni Újság bucsuzása

A temetőben Mellau Márton kormányzó helynök beszélt a halottat s mielőtt még Than Gyula holttestét elhelyezték volna a családi sírboltba, a szertartás befejeztével vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, a Debreceni Újság-Hajdúföld főszerkesztője bucsuzott el könnyekig meghatott beszéd kíséretében a nagy halottól.

— Mire ideérkezik a menet a csöndnek kertjébe, — mondotta, — elhalkul a külső zaj és elsápad az emberi gyászpompa. Itt megtérnek a földírások oda, ahonnan vétettek s a lélek, a megtelen lélek fölemelkedik nesztelen szárnyalással itélőszéke elé. És amint megáll ott szerényen, némán az Örök bíró előtt, egyszerre előlobbanó pisla lángok, cikázó tüzek milliónyi fényforrása gyulladnak ki körülötte: betűk, szavak, sorok, hasákok: félszázad tiszta, igaz, nemes újságírói mult tündöklő fel tanubizonyoságot tenni az idővözlő lélekért...

— Mi akik büszke hagyatékunk

amelyet olyan nagyon szeretett és amelyért annyi sokat tett Than Gyula hosszú évtizedek alatt, Sándor Jenő titkár bucsuztatta el a halottat a következő szavakkal:

— A tisztelet, a szeretet és a hála labéraiból font koszorút mély megilletődéssel teszem le a Csokonai-színház igazgatósága és társulata nevében koporsódra, nagy barátunk, Than Gyula és midőn az öreg Csokonai-színház gyászborult falai utoljára ölelnék magukhoz a nagy ut előtt, kérem a mindenható Istent, adjon neked dicsőséges örök nyugodalmat.

Végül Tarján Oszkár, a debreceni Helyi Vasút főfelügyelője a debreceni Piarista diákszövetség nevében bucsuzott el Than Gyulától, aki a szövetség megalakulása óta az illis ügybuzgó alelnöke volt. Költői szépségű meleg szavakkal esetezte az elhunyt példás, munkás életét s meghatóvá mondott utolsó istenhozzátót.

### Gyászmise a plébánia-templomban

A templomot zsúfolásig megtöltötte a közönség, úgyhogy több ezer ember már kívül rekedt s ott várakozott az ünnepélyes gyászintenzitét végéig. A gyászoló család tagjai, valamint az újságírók a föltár előtt elhelyezett ravatal körül állottak fel.

A gyászmise, amelyet Mellau Márton apostoli kormányzó helynök, pápai kamarás pontifikált nagy segédlettel, tízenegy óra után vette kezdetét s a Szent László Dalegyet ez alkalommal a kóruson helyezkedett el. A mise alatt a vegyeskar gyönyörű gyászenéket adott elő.

Csaknem egy óráig tartott az intenzit, majd a menet az előbbi elrendezés szerint megindult a Szent Anna-utca végéig a róm. kath. temetőbe, amelyet a sír körül teljesen ellepelt a közönség.

vesszük át a Debreceni Újság örökségét, ebben a földöntúli tündöklésben látjuk magunk előtt Than Gyula elköltözött alakját. Az emberi életnek öröklébe átlendülő nagyszerű pillanatában, amikor hamuként hull vissza a Szent Titok érintésére a földi porhüvely, a gyászoló lelkek megvigasztalására tovább izzik örök ragyogással mindaz, ami nemes érc volt, Istentől ajándokozott volt a megboldogultban. És ha magunkba mélyedve tekintetünk a végtelenre tárjuk, ott világol előttünk testetlen ragyogással a hit, a hazafini hűség, a szeretet, a kötelességteljesítő munka, az áldozatkészség, — a férfias érények isteni transparensa, — ami Than Gyula egyéniségének minden földi portól megtisztult lényege volt.

A hírlapíró, a becsületos hírlapíró sőtében botorkáló utiát „szörnyetegek lesik” s az előtelték a gyűlölködés, a tisztességtelenség akadályai között csak a maga lelkéből csillámlik elő a mécses vezető lángja: az igazságszerkesztés. Ezen az uton a kétes

védő homályát csillagvilágként ragyogja be az igaz, egész férfiak életének utmutatása.

— Than Gyula nemes alakja így tűnik föl előttünk, amint negyvenhárom esztendő munkájával hirdeti: a haza és a nemzet önfeláldozó szolgálata az egyetlen legszentebb hírlapírói kötelesség.

— Sok-sok nehéz óra, fáradtagos nap után, amikor végre egészen, szíve teljes melegével, lelke minden gazdagságával bálványozott családjáé lehetett volna a mezítlenség harcos, s a sír adta meg neki az örök nyugalmat. Amde ez a néma halál, „in specie aeternitatis” felmagask a bus magyar horizontra, mint óriási utmutató a megváltás felé. És mi akik átvesszük a Debreceni Újság dugszagú örökségét, nem bucsuzhatunk méltóbban, igazabban a szereteti közé megtért nagy magyar hírlapíróból, mint azzal a fogadalommal: Than Gyula főszerkesztő urunk pileni békében példaadásodat követni fogjuk.

### A társadalmi egyesületek bucsuja

A mélységesen meghatott bucsú után a Szent Erzsébet nőegylet nevében özvegy Zoltán Odómné, a debreceni országos dalosnokok alkalmával a koszorúsánvok szerepét betöltő hölgyek nevében pedig Kovács Lea bucsuztak meleg meghatott szavak kíséretében Than Gyulától. Ezután a Városi Dalegyet énekelt egy gyászdal, végül, miközben koszorúkkal halmozták el a sírbolt szélén elhelyezett koporsót, vitéz Nagy Pálné a Svetits Szövetség nevében mondott utolsó istenhozzátót.

— Te benned, a Te agilitásodban hívó lélekkel alakult meg rövid pár hónappal ezelőtt a Svetits Szövetség, hogy ezt az intézetet vezért magyar nők is kivegyék a részüket az emberszeretet gyakorlásának és az ifjú nemzedék támogatásának nagy munkájából. Most színyeszetten, szívében nagy szomorúsággal veszi körül a kis koporút a sírodat, mert letrét a mi korunk nagy ékessége s pótolhatatlan a mi nagy veszteségünk, mert benned bíztunk. Egvedül vígasztalónk a szebb jövőbe vetett erős hited és akaratod, mit itthagyal közöttünk.

— Nyugodj békével, köztünk maradt hited a rádemickezéssel erőt fog adni nekünk kitűzött nagy célok megvalósítására. — Isten veled!

A koporsót ezután leengedték a családi sírboltba a gyászoló közönség mélységes megilletődésétől kísérvé.

### A katolikus egyháztanács részvéte

Than Gyula halálával kapcsolatosan száz és száz részvétlívart és levél érkezett a gyászoló családhoz. A debreceni római katolikus egyháztanács, amelynek az elhunyt éven keresztül rendkívül ügybuzgó és agilis tagja volt teljes számban kivonult a temetésre dr. Láng Nándor vezetésével. Az egyháztanács egyébként külön levélben is kifejezte mély gyászát és részvétét az elhunyt családjának.

Ugyancsak résztvett a temetésen Székely Ferenc állomásfőnök vezetésével a debreceni nagyállomás tisztikarának népes küldöttsége.

### Koszoru-feliratok

Azt a mély és bensőséges részvétet amelyet az egész városban keltett Than Gyula főszerkesztő halála mi sem bizonyítja jobban mint a koporsóját borító szebbnél-szebb koszorúk és virágcsokrok tengernyi mennyisége. A koszorú feliratait munkatársain a következőkben jegyezte fel:

Mély részvételt Szegedy Márton és neje, — Drága jószágos feledhetetlen kis apának Gyula, Idus, — Szeretett jó kis apának Ilonka Gyula, — Mély részvételt Rimay

nóczy Béla. — Mély szereffettel drága jó kis apukának Mandi Pista. — Felelhetetlen jó nagyapának szerető kis unokái. — Utolsó üdvözléssel Mariska és Jenő. — Felelhetetlen jótevőnknek Bánvai néni. — Kedves Gyulának Gyulócsy Imre és családja. — Sztankay család. Szabó Zoltánék. — Tisztelete és szeretete jeléül a Szociális Missió Társulat. — Munkás élet után eszűndes siri álmot. Mihályovits Jenő. — Drága jó kis apának Babuci és Pali. — Felelhetetlen nagybátyánk Gyulócsy család. — Sola, nem felelték el, szeretett Gyulám, nyugodtál békében, hűséges feleséged. — Drága főságos, felelhetetlen kis apának Gizike. — Öszinte részvétellel özvegy Kovács Barnáné. — Mélyszéges részvétellel a Soulyay család. — Öszinte részvétellel Szent László Dalogvet. — Than Gyulának vitéz Kolosváry és dr. Pajor. — Felelhetetlen alapítójának a Debreceni Ujság. — A színház barátjának Kardoss Géza és társulata. — Öszinte részvétellel Veréb Lajos és neje. — A legjobb testvérnek Mariska és Józsi. — Mély részvétellel Kondor-család. — Debreceni Piarista Diákszövetség utolsó üdvözléssel. — Öreg barátunknak mélyszéges fájdalommal Németh Nándor. — Az újságírók nesztörőnek a debreceni hírlapírók. — A Magyar Újságírók Egyesülete Than Gyulának a magyar újságírást nagy halottjának — és ezenkívül még számtalan esoker és virág.

**AZ OSZTALYSORSJÁTEK KEDDI HUZÁSA**

alkalmával a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:  
 5000 pengőt nyert: 65609  
 4000 pengőt nyert: 51117  
 1000 pengőt nyert: 38007  
 800 pengőt nyertek: 8423 11632  
 21317 81446 82846 82944  
 600 pengőt nyert: 49430  
 500 pengőt nyertek: 515 25345  
 45007 46401 51611 53139 64963 65426  
 73449  
 400 pengőt nyertek: 575 4050 9262  
 9510 12193 16596 22446 23161 35129  
 35654 36799 36832 39428 39777 41925  
 44064 44568 45172 53436 54532 54657  
 56758 59363 60583 61531 65925 77237  
 77252 80712 81172  
 300 pengőt nyert: 1337 2634 3247  
 3368 3781 4254 4283 4694 7185 7595  
 7827 9195 9400 10188 10192 10964  
 11332 14184 14449 16270 18555 18713  
 20371 21859 24874 25179 27641 27888  
 28293 32940 36475 36512 38229 38428  
 38489 39338 39457 40421 41296 41598  
 42538 42610 43510 45983 47414 52165  
 54737 55179 56841 58766 59433 64988  
 65173 66424 66668 66833 67100 67931  
 69229 71471 71922 71927 72287 73207  
 74335 76060 76775 76906 77982 80249  
 80398 80724 80843 81763 82771 83345

**Saját érdeke,**

hogyan ezen árjegyzéket figyelemmel elolvassa!

150széles kabátkeje	5,28, 6,28, 7,28
Tuha bársony pazar mintákban	2,98 3,28, 4,28
Bokát sejlem	2,28, 2,98, 3,53
Faktalin I, 3 méterig	2,98
Kasán I, cseppeli	4,88
Gyapjú tweed 100 nézés	6,68
150 nézés scharmejin fekete és tegett.	16,58
Magyar tiffisz minden színben	6,28
Ramona minden színben	4,28
Nyergő sejlem I, minden színben	5,28
Lepedő vászon 140 széles	2,18
Lepedő vászon 180 széles	3,18
Ejthő paplan níznes	17,88
Prókáb paplan	19,58

**BÉKE ÁRUHAZ**

szent Anna-utca 2. szám

**A fagykárkölcst vissza kell fizetni, de az OKH újabb hitelt ad a gazdáknak**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)  
 Hajdúvármegye közölgaztási bizottsága kedden délelőtt Rásó István alispán elnöke alatt ülést tartott, amelyen többen szóvtették a fagykársegély visszafizetésének ügyét. A Tiszántul gazdaközönsége mintegy 4 millió pengő összegű kölcsönt vett igénybe tavaly az ugynevezett fagykár-segélyből és most az összeg teljes egészében visszafizetendő volna. Az ismételt rossz esztendő miatt azonban a gazdák újból olyan nehéz

helyzetben vannak, hogy képtelenek a fagykársegélyt visszafizetni. A főispán és az alispán már több felterjesztésben kérték a kormányt, hogy a kölcsön visszafizetésére adjon egy évi haladékot, azonban a kérelemre eddig válasz nem érkezett. A keddi közölgaztási bizottsági ülésen dr. Gaál Mihály országgyűlési képviselő, aki rengeteget írádozott a fagykárkölcson ügyének kedvező rendezése érdekében, felolvasta az OKH. elnökének hozzáintézett leve-

lét, amely már konkrét eredményről ad hírt. E szerint ugyanis a fagykárkölcst teljes egészében vissza kell ugyan fizetni, azonban a kölcsön fele összegének erejéig az OKH újabb kedvező kamatozású kölcsönt ad minden gazdának, aki ezt kéri. A közölgaztási bizottság nagy láálával és megnyugvással vette tudomásul a bejelentést. Az új kölcsön kérélmzésének módozatairól legközelebb részletes tudósítást közlünk.

**Megindulnak a Hajdu- Szabolcs- megyei vám-malmok**

**Nyolc napon belül új örlési rendelet jelenik meg**

Mint köztudomású, a kereskedelmi minisztérium rendelettel szabályozta a vámmalmok örlési díjáról alacsonyban, hogy az örlés lehetetlenné vált, mert a tényleges átlagban 3 pengő örlési önköltség dacára a rendelet szerint szedhető vámszállalékok pénzre átszámítva rosznál csak 1.15 pengőt, buzánál pedig 1.64 pengőt tettek ki. Hiába volt az Országos Molnárszövetség minden erőfeszítése, a rendelet, mely az összes magyar iparosok közül egyetlen egyet kiválasztva, diktatórikusan maximálta a vámmalmok bevételeit, hogy rezsiadásaikat maximálni tudta volna, megjelent és gazdasági lehetetlenség elé állította az ország legerősebb iparát. A malmok leállása Hajdu- és Szabolcsmegyében indult meg. Hozzáértők előtt nyilvánvaló, hogy miért éven ebben a két megyében. Hajdúban azért, mert a múlt évi nagyvívó sulyos fagykár a malmoknak is nagy veszteségeket okozott és továbbhi veszteségek vállalására képtelenek. Szabolcsban azért, mert ez a rozsvidek s rozstot örölni 1.15 filléret 3 pengő önköltséggel szemben tényleg nem lehet.

Mint köztudomású, a kereskedelmi minisztérium rendelettel szabályozta a vámmalmok örlési díjáról alacsonyban, hogy az örlés lehetetlenné vált, mert a tényleges átlagban 3 pengő örlési önköltség dacára a rendelet szerint szedhető vámszállalékok pénzre átszámítva rosznál csak 1.15 pengőt, buzánál pedig 1.64 pengőt tettek ki. Hiába volt az Országos Molnárszövetség minden erőfeszítése, a rendelet, mely az összes magyar iparosok közül egyetlen egyet kiválasztva, diktatórikusan maximálta a vámmalmok bevételeit, hogy rezsiadásaikat maximálni tudta volna, megjelent és gazdasági lehetetlenség elé állította az ország legerősebb iparát. A malmok leállása Hajdu- és Szabolcsmegyében indult meg. Hozzáértők előtt nyilvánvaló, hogy miért éven ebben a két megyében. Hajdúban azért, mert a múlt évi nagyvívó sulyos fagykár a malmoknak is nagy veszteségeket okozott és továbbhi veszteségek vállalására képtelenek. Szabolcsban azért, mert ez a rozsvidek s rozstot örölni 1.15 filléret 3 pengő önköltséggel szemben tényleg nem lehet.

ben például a cséplőgéptulajdonossal, aki lényegében épen olyan munkatesiesítményt szolgáltat a termelőnek, mint a vámmalom. Sulyos igazságtalanságot tesz jóvá Kállay államtitkár a 8 napon belül megjelendő új rendelettel. Sőt, még távolról sem egészen mert ennek az egyetlen iparának lemaximálása az egyébként szabad ipar, szabad kereskedelem és szabad verseny államában 4000 vámmalom 4000 adóalany s az azokkal kapcsolatos sok munkás gyors pusztulását fogja jelenteni.

**Szaploncai Éva nem jutott helyezéshhez a rio de janeriói világszépségversenyen**

**Brazília szépe nyerte el a „Miss Universe“ címet**

Rio de Janeiro, szeptember 8. A világszépségversenyen Miss Braziliát, Cereira Jelante kisasszonyt választották meg Miss Universe-nek. A görög „Miss Európa“ és a portugál szépségkirálynő második lett. Az első díj 10.000 dollár volt, a 2000 dol-

láros második díjat kettő osztották. Szaplonczay Éva, aki tudvalevőleg a „Színházi Élet“ szépségversenyén elnyerte a „Miss Magyarország“ nevet, nem jutott helyezéshhez a rio de janeriói világszépségversenyen ahová párhéttel ezélt kiutazott.

**Harsarik Géza törvényhatósági bizottsági tag öngyilkosságát követelt el**

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)  
 Hajdúvármegye vezetőségéhez kedden délelőtt az a tragikus hír érkezett, hogy Harsarik Géza törvényhatósági bizottsági tag, vámpórési földbirtokos hirtelen elhunyt. Mint később nyilvánosságra került, Harsarik Géza önkézevel vetett véget életének, amennyiben héttón este felakasztotta magát. A 68 éves öreg ur tettének oka eddigéig ismeretlen, amennyiben senki sem tudja, hogy mi oka lehetett a végzetes elhatározásra. Harsarik Géza a vármegye törvényhatósági bizottságának egyik legtehetségesebb és igen képzett tagja volt, aki példaadó munkálkodást fejtett ki mindenkor a köz érdekében. Erős hazafias érzése, tiszta nemes magyar érzése öszinte tisztelőket szerzett számára az egész vármegyében. Halála megyszerte öszinte megdöbbenést és részvétet keltett

s agitálásának, munkaczejének hiányát érzékenyen fogja megérezni a törvényhatósági bizottság is, amelyben hosszú évek során át munkálkodott példaadó kötelességteljesítéssel.

**Szárazságban is eredményesen termelhet**

kertben, kertészetben, szőlőben, gyümölcsösben

**Öntözőn**

a szabadalmazott



gazdasági kézi

**Öntözőgéppel.**

Nem permetez, nem locsol, nem áraszt. Az öntözővizet közvetlenül a termelőtalajba, a gyökérzetéhez vezet. 1/10 vízzel, 1/20 munkával 100% többtermelést ér el.

Ára 28 P 60 Hér. Ezidőszert még 35% kedvezményel 18 P 60 fillérért rendelhető meg

GAAR ÖDÖN

Budapest, VI., Andrassy-ut 88-90 d. Kérjen prospektust, még ma!

**Központi szálloda Hotel Centrál**

Budapest, VII. Baross-tér 23.

A keleti pályaudvartól alig 2 percnnyire a debreceniek kedvelt találkozó helye.

Elsőrangú modern családi ház. Központi fűtés. Minden szobában hideg-meleg folyóvíz.

Egyágyas szobák árai: 5, 6, 8, 9, 10 pengő.

Kétágyas szobák árai: 10, 12, 13, 14, 15, 16 pengő.

Fürdőszobás szobák, rádió.

Telefon a szobákban.

Tulajdonos: PALLAI MIKSA.

## A magyar társadalom nagy részvéte mellett temették el a szerencsétlenül járt Budaházy házaspárt

Dánér Bélát ma temetik el Ujpesten

A „Debreceni Ujság—Hajdúföld” részletesen beszámolt arról a megrendítő tragédiáról, mely dr. Dánér Béla és veszkőze Budaházy Miklós ny. százados halálával az egész nemzetet érte. Első híradásunkban jelentettük, hogy a végzetes autoszerencsétlenségénél Dánér Béla, Budaházy Miklós és felesége, somosi Somossy Sárika mindjárt a helyszínen meghaltak, míg Budaházy édesanyja, Budaházy Menyhértné és Tozsoki Károly sófő sulyos sérüléseket szenvedtek.

Vasárnapra ugy Budaházyné, mint Tozsoki meghalt. Balatonmárián vasárnap boncolták fel a holttesteket. Megalaptították, hogy Budaházy ho-

ponyaalapi törést szenvedett s más csonttörései is voltak. Dánér Bélának majdnem minden bordája eltört, az egyik borda átfurta a szívet és ez okozta a halálát. Budaházyné halálát égési sebek okozták. Budaházy Menyhértné állapota változatlanul sulyos.

Budaházy Miklóst és feleségét kedden délután temették el a Kerespesi-temetőben a magyar társadalom óriási részvéte mellett. Az egyházi szertartás után Haypál Béla ref. lelkész mondott megrázó errefi búcsúbeszédet.

Dr. Dánér Béla temetése ma, szerdán délután lesz az uipesti új temető halottasházából.

## A református kollégium évnyitó ünnepélye

(A D. U. tudósítójától.)

A debreceni református Kollégium kedden délelőtt tartotta ünnepélyes megnyitóját. Az ünnepség a Nagytemplomban tartott Istentisztelettel kezdődött, majd a Kollégium Oratóriumában folytatódott, ahol megjelentek, élőkön Baltazár Dezső püspökkel, a református egyház vezető alakjai, a debreceni társadalom előkelőségei, valamint az egyetem, a város képviselői. Természetesen teljes létszámmal vonultak fel a tanári testület és az ifjuság. A megnyitó beszédet Karay Sándor kollégiumi igazgató mondta, aki a szokásos üdvözlések után beszámolt arról, hogy a református gimnáziumban amilyen megnövekedett a növendékek létszáma, hogy már a hetedik osztályt is párhuzamosítani kellene. Az első osztályban 186 növendék van és így azt három szakaszra osztották. Nemsokára a többi osztályokban is három tagozatot kell megnyitni, vagy fel kell építeni az új reál-gimnáziumot. A gimnáziumban a tanszékek számát is szaporítani kell.

esetleg harmadik emeletet lehet húzni a főgimnázium épületére, azonban a tantermeket ez esetben is fel kell szerelni, amihez pénz szükséges. Eről a református egyháznak gondoskodnia kell.

Az idén megnyitották a polgári fiúiskola második osztályát. Ezután a tanári kar kötelességeiről szólt. Többek között ezeket mondta:

Az egyetemi tanári állásából való nyugalomba vonulása folytán megváltik Kollégiumunk kötelekeiből dr. Pokoly József teológiai tanár is, ki a Kollégiumnak minden tekintetben értékes szolgálatakat tett. Jelentős változás a Kollégium életében is az egyházkerület középiskolai felügyelőjének, dr. Dóczy Imrénének, a magyar középiskolák legnagyobb élő pedagógusának nyugalomba vonulása. Nem egészségi okok miatt nyugdíjazták, hanem mert lehetetlen volt megtagadni kérését teljesítését annak az embernek, aki páratlan értékű teljesítménye már 54 évig dolgozott a magyar református tanügy

terén. Ebből az 54 évből 43 év egy-nára, 4 évig igazgatója, egyházkerületünk kötelekeiben telt el, a letünk középiskoláinak pedig 32 éven kollégiumi gimnáziumnak 7 évig tanár felügyelője volt.

## A társadalombiztosítói tisztviselők szakképesítésének szabályozása

Budapest, szeptember 9.

A Budapesti Közlöny szerdai száma közli a népjóléti miniszter rendeletét az Országos Társadalombiztosító Intézet és a Magánalkalmazottak biztosító intézete fogalmazási, számviteli tisztviselőinek a társadalombiztosítói szakképesítéséről. A rendelet értelmében a két intézet fogalma-

zasi és számviteli tisztviselői kara társadalombiztosítói szakismeretnek fejlesztése céljából a királyi József műegyetem közgazdaságtudományi osztályán társadalombiztosítói szaktanfolyamot szerveznek, a melyeknek végeztével a tanfolyam hallgatói társadalombiztosítói szakképesítést tehetnek.

## Selyemcsempészs az oláh miniszter szalonkocsijában

Bukarest, szept. 9.

Néhány nappal ezelőtt tudomására jutott a temesvári vámkirendeltségnek, hogy nagymennyiségű selymet akarnak átsempészni a határon. — Hétfőn este megérkezett a hárra a Simplon-express, melyhez hozzácsatolták a Bukarest felé igyekvő Popovics pénzügyminiszter kocsiját. A vámőrök átkutatták a vonat s a miniszter kocsijában 60 kg. fi-

nom selymet találtak, de nagymennyiségű selyemre akadtak a háló kocsiban is.

A csempészek azt hitték, hogy a miniszter kocsijában nem lesz vámvizsgálat és azért rejtették ide a selymet. A miniszter megdicsérte a vámőröket, akik most erőlyes nyomozást indítottak a csempészek kézrekerítésére.

### HIRDETMÉNY.

Értesítem az érdekelteket mezőgazdasági juttatottakról, hogy dr. Barabássy István kir. ítélőtáblai bíró ur, mint az Országos Főbírókrendező Biróság által kiküldött egyes bíró aq. 14984/1930. OFB. számú végzésével Debrecen sz. kir. város mezőgazdasági megváltási ügyének tkvi. rendezése céljából a 75290/1928. I. M. számú rendelet 58. §-ában szabályozott eljárás megtartása végett f. évi szeptember hó 12. napjára kitűzött tárgyalást közbejött akadályok miatt f. évi október hó 3-án, pénteken délelőtt 9 órára napolta el. A tárgyalást a jelzett időben és az azt követő napokon a Városháza emelet 3. számú szobájában lesz megtartva. A tárgyalás feladata az időközi változások megállapítása, a műszaki munkarészeknek ezzel összhangzásba hozatala és intézkedés tkvi. állapot megfelelő rendezése iránt. Ismételt felhívom a mezőgazdasági juttatottakat, hogy megváltást szenvedők szerint csoportonként külön-külön

két választmányi tagot jeleljenek ki, akik a kiküldött bíró urral a juttatott részleteket bejárva, a helyszíne rendelő juttatottak meghallgatása után — az időközi változások megállapításánál a kiküldött bíró ur részére a szükséges felvilágosítással szolgálnak, a kimozdítás és érdemesség kérdésében véleményüket nyilvánítanak.

Az eljárás menetét a kiküldött bíró ur 1930. évi október hó 3-án, pénteken délelőtt 9 órakor a Városháza 3. sz. szobájában tartandó tárgyaláson fogja megállapítani és beosztani, hogy mily sorrendben tárgyalja az egyes megváltást szenvedőktől megváltott részleteket, ezért a megjelölt időben és helyre az összes választmányi tagokat ez uton idézi meg.

Felhívom a mezőgazdasági juttatottakat, hogy a helyszíni tárgyalás időtartama alatt tartózkodjanak a részükre juttatott területen, egyuttal felhívom ügyelmüket a kiküldött bíró ur által végzendő tkvi. rendezési munkalatofontosságára.

Debrecen, 1930 szeptember 9.

Zöld József  
tb. helyettes polgármester  
főjegyző.

## TARCA

### Nemo kapitány szobra

Most volt 25 esztendeje annak, hogy Amiensben meghalt Jules Verne, ifjúságnak egyik legkedvesebb és legnépszerűbb regényírója. A 25-ik évforduló alkalmat adott az író tisztelőinek arra, hogy egy indítvánnyal álljanak elő.

Az indítvány így szól: szobrot kell emelni Jules Verne egyik legnépszerűbb alakjának.

Most azután megindult a vita, hogy melyik is a legnépszerűbb, a legkedveltebb Jules Verne regényalakjai közül? Szavazásra bocsátották a dolgot és bár sok szavazatot kapott Fogg Phileas dr. Fergusson Sámuel és a népszerű Sándor Mátyás, Grant kapitány mégis a pálmát Nemo kapitány vierte el.

Nemo kapitány, ki a tengerattjáró csodahajóján, a Nautiluson elhadat üzen a társadalomnak, mely őt hatálosan megbántotta, de védelmezője a gyengéknek, a gyámoltalannak, a szerencsétleneknek és ha visszagondolunk 25-30 év előtti olvasmányainkra, úgy érezzük, ne-

künk is tisztelni kell Nemo kapitány szobra előtt.

Mert Jules Verne mindannyiunk jövője volt valaha, mindnyáunké, kiket ő vezetett be a földrajz, fizika, csillagászat és egyéb tudományok rejtelmébe. Mit tesz az, hogy mindazon, amit nekünk mesélt, olyan gyorsan keresztülbogott az idő. Mit tesz az, hogy Fogg Phileasnál már gyorsabban tudunk utazni, hogy Sztrógoft Mihály kalandjainál már sokkal különböket éltek át a mai sarkutazók, hogy dr. Fergusson Sámuel léghajója dohányzózóval, étteremmel és hálókabinnal felszerelve, ma már rendes közlekedési eszköz, hogy Nemo kapitány Nautilusa rendes hadászati eszköz lett s a buvárhajók ma éppen úgy a flotta-felszereléshez tartoznak, mint a tenger felett járó leviatánok. Mindez semmit sem változtathat sem csodálatunkon, sem tiszteletünkön, sem hódolatunkon.

Az ifjuság számára ő álmot először ezekről a dolgokról és hangelmék százszorosán felnyitva s megsokszorozva váltották valóra álmait, annál nagyobb dícsőség reá nézve.

Költő volt és tudós volt egy személyben ifjuságunk költője és tudósa, s ha messze mentünk tőle, ha fel-

is növekedtünk mellette, mindig a magunkénak érezzük és mindig a miénk marad.

És bámulván az óriási Zeppelineket, amelyek átszelik az Óceánt és egyik világrészről a másikba visznek üdvözlőt, testvériséget és emberi szolidaritást és bámulván a sarkutazók hősiességét, Afrika sötétjét felderíteni igyekvő emberek erőfeszítéseit, megborzadó rémülettel és mégis csodáló bámulattal nézve a tenger alatt pusztító hajók munkáját, mélyen meghajlunk a 25 évvel ezelőtt immár minden titkokat megtalált Jules Verne emléke előtt.

Mert a költő álma néha pozívebb, biztosabb uton halad, mint a tudósok lelkiismeretes megalapozott teóriái.

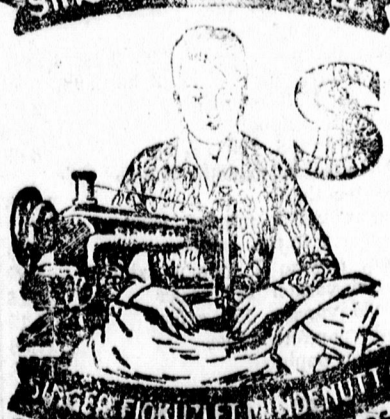
A mi Jókaink „A jövő század regényébe” szinte betűszerinti pontossággal megírta a szerb királygyilkosságot, a repülőgépek harcát ott fent a fellegek között és kísérletes pontossággal rajzolta meg a nagy orosz felfordulást, a cárt családjá kiirtását.

Mert a józan, okos ember elméje csak a 24 órás célt látja, a költő, az igazi költő fantáziája és inspirációja századok utját világítja meg előttünk.

## Hirdessen a Debreceni Ujságban

### Fehérnemű és hárisnya stoppolás, varrás és himzés

SINGER VARRÓGÉPEK



SINGER FIKOZLET MINDENÜN  
SINGER VARRÓGÉP RÉSZ-TÁRS

Piac-téca 79. szám

## A DEBRECENI GAZDAK NAGYGYÜLÉSE

# A gazdatársadalom kétségbeesve várja a kormány sürgős segítségét

**A fagykárkölcson vissza fizetésének elhalasztását követelik és egyévi adómoratóriumot kérnek a debreceni gazdák — Éles hangok a kartellek diktatúrája ellen — Hadházy főispán és Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag nagy beszédei**

(A Debreceni Újság tudósítójától)  
A debreceni Gazdasági Egyesület vasárnap délelőtt fél 11 órakor rendkívüli nagygyűlésre hívta össze a debreceni gazdákat, hogy megtárgyalhassa azokat a súlyos bajokat, amelyek minden oldalról fenyegetik az agrárius közönséget. A nagygyűlés résztvevői zsúfoltság megtöltötték a kör helyiségeit, azonban az elhangzott felszólalások, kivéve talán az Öry Istvánét, egyáltalában nem tükrözték vissza azt a forrongó és elkeseredett hangulatot, amely a gazdák körében uralkodik és közbeszólások formájában a gyűlésen is megnyilvánult.

A nagygyűlésen megjelentek között ott volt dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag, Halász Miklós, Széll Árpád gazdasági akadémiai tanár, Jóna István elnök, Vásáry József felsőházi tag, Fráter Jenő a Mezőgazdasági Kamara kiküldötte, Békés Lajos alelnök és dr. Diczig Alajos iparkamarai titkár, mint az Ipar és Kereskedelmi Kamara képviselői, továbbá Fegyveres András, a hajduböszörményi Gazdasági Egyesület elnöke.

Fél 11 után Jóna István elnök nyitotta meg a nagygyűlést.

— Ha közeli helyeket akarunk mondani, azzal kezdhetném, hogy megnehezült felettünk az idők járás közbekialtások: Már régen!

Debrecen mezőgazdasága az utolsó 8-9 évtizedben nehezebb helyzetben nem volt, mint ma. A trianoni béke óta Debrecen sorsa a csöndes gazdasági halódás. A feltámadásnak azonban innen, közülünk kell kiindulni.

Az elnöki megnyitó után Vajda István terjesztette elő a határozati javaslatot.

## A határozati javaslat

A határozati javaslat rámutatott arra, hogy az általános mezőgazdasági válság következtében a tisztán gazdasági gazdasági anyagi erje alapszabályai meg. A kenyérmagvak ára ma már olyan alacsony, amilyenre évtizedek óta nem volt példa s emiatt a mezőgazdaság soha nem tapasztalt súlyos helyzetbe jutott. A gazdaközönség kétségbeesve várja a sürgős kormányintézkedéseket, amelyek sorsát enyhítik. A mezőgazdaság érdekében sürgős kérdések várnak megoldásra, ilyenek a mezőgazdasági hitel, terményértékesítés, kartellek szabályozása, adóterhek csökkentése, vasúti és vámterhek csökkentése, kiviteli piacok szervezése s általában csökkentése a mezőgazdaság terheinek, a termelvények árának a termelési költségekkel arányba hozása. A fagykárkölcsonok és lízálási hitelek meghosszabbítására már előbb is kérte az egyesület a pénzügyminiszteriumot s ha ezen kérés nem teljesül, a gazdaközönség a jelenlegi alacsony terményárak mellett kénytelen azokat értékesíteni, ami újabb nagy veszteséget okoz. Az árak csökkentésének oka egyrészt a nagytömegű kínálat s másrészt a gazdaközönség az állammal szembeni kétségbeesés és a tartozásainak fi-

zetésére elhalasztást nyer, a termények piaci ára kedvezőbb alakulása várható a kínálat csökkenése folytán. A vasúti szállítási díjak azok érvénybeléptekor legfeljebb 6-8 százalékat jelentették az áraknak, míg 15-20 százaléka rúgnak. A gazdasági bajok egyik legfőbb okozója a kölcsönök magas kamatozása s emiatt nemcsak hosszlejárata kölcsönök folyósítása szükséges, hanem a bankpolitikanak állandó irányítása és szigorú ellenőrzése. Az ország általános helyzete megköveteli ugyan a jelenleginél is szigorúbb takarékos-ságot, azonban e takarékos-ságnak nem szabad a mezőgazdaság fejlődésére fordított gyakorlati irányú befektetésekre kiterjednie.

A kivételesen súlyos helyzetre való tekintettel kivételes intézkedéseket kér az adófizetésre vonatkozóan s adómoratóriumot a gazdák részére, a fagykárhitel visszafizetésére legalább egy évi elhalasztást kíván s kéri, hogy azt buzában természetben is visszafizethessék a gazdák, a természetben való visszafizetés megtörténhetik a jelenben is, ezáltal az államnak összegyűlne a buza-készlete az inséges lakosság téli táplálására. Az ipari védvámok kedvezménye mellett szervezkedett kartellek ügye külön törvényben mielőbb szabályoztassék, a védvámokat és kereskedelmi szerződéseket elsősorban a mezőgazdaság érdekeinek figyelembevételével léptessen életbe a kormány, illetve kössön külországgal.

## Öry István nagy beszéde

A javaslatához elsőnek Molnár István szövegét hozza, aki kifogásolta, hogy a gazdák jövedelem és vagyonadójának kivételénél nem veszik figyelembe a mai állapotokat.

Öry István: Nem osztja azt a feljogást, hogy a mai állapotokon nem lehet segíteni. Ha a kormány megtenné a szükséges intézkedéseket, jöhetne segítség. (Ugy van! Ugy van!) A gazdák már évek óta sürgetik a vámrevíziót, de még mindig nem történt semmi. Megbízik a miniszterelnök személyében, de kijelenti, hogyha már agrárállam vagyunk, akkor olyan ember álljon a földművelésügy élén, aki tud segíteni. Ha nem akar, vagy nem tud tenni, akkor vonja le a konzekvenciákat. (Viharos helyeslés!)

A gazdaközönség már nem is a huszonegyedik, hanem a huszonötödik órában van. Az elesésünk már megtörtént. Ha kamatmentes pénzt kapnánk, azt sem tudnánk jövedelmezően befektetni. Fent az állam háztartásában olyan költségek folyik, hogy az szomorúsággal tölt el mindnyájunkat. Hol az egyik, hol a másik miniszteriumban egymást érik a visszaélések.

Felkiáltások: Gyalázat! Ellopják az adózók pénzét!

Öry István hatásos, nívós beszéde végén indítványozta, hogy a memorandumot nagyobb küldöttség vigye fel egyenesen a miniszterelnökhöz.

A következő felszólaló Vásáry József, arra mutatott rá, hogy a gazdaközönség nem tudja tovább vállalni a mai terheket. Ez azonban azt jelentené, hogy a mezőgazdaság esődbe

## Hadházy főispán beszéde

Ezután általános figyelemről kísérve, dr. Hadházy Zsigmond főispán emelkedett szólásra.

— Önök ismernek engem, — mondotta, — tudják, hogy én is gazda vagyok s fel se tétélezhetik, hogy nem ismerem a bajokat. Tudom, hogy ezek a bajok meg vannak, de nem tudok arra a konklúzióra jutni, hogy most már itt a bőséges alkalom, hogy rámutassunk a kormány bűneire és politikai eszközeivel használjuk fel a nyomorúságot. Ezzel nem leszünk előbb egy cseppet sem. Ki mehetünk-e mi az utcára sétálni? Sztrájkba lépünk? Az ki van zárva, hogy a magyar gazda csak egy évre is ne vessen be a földjét.

Két év óta a jó Isten is megvonta tőlünk áldását s nyilvánvaló, hogy a Tiszántul gazdái nagy hátrányban vannak a többiekkel szemben. Azonban nekünk keresnünk kell azokat az utakat, melyeken kitarthatunk a jobb jövőig.

Felkiáltások: Ezt akarunk! De nem bírjuk már!

— Az előterjesztett memorandummal magam is a legmesszebbmenőleg egyetértek. A vasúti tarifát még akkor állapították meg, amikor a buza 35 pengő volt. Most, mikor csak harmadára van a buza, lejjebb kell vinni a tarifát. Ha én eladok valamit, abból levonják a szállítási költséget, ha én veszek, ahhoz hozzáadják. Van-

kerül.

Felkiáltások: Már benne van!

## Vásáry József a kartellek ellen

Vásáry: A magyar népben van erő, de másként kell a dolgokat intézni. Ha valaki baiba jutott, akkor legnehezebb helyzetben van mindenki között a munkásság. Az éhség rossz tanácsadó. A gazdatársadalom követeli, hogy a lakosság megélhetése biztosíttassék, de az utolsó csepp vésével is megakadályozza, hogy ebben az országban még egyszer felboruljon a rend.

Itt az igényeket mérsékelni kell... Felkiáltások: Részünkről már megtörtént!

Vásáry: Lehetetlen, hogy ebben az országban ma is milliós jövedelmek és fizetések legyenek. Azok, akik annak a szerencsétlen magyar embernek, ki a családjának sem tud kenyeret adni, hetedik bórét vasalták le, kényelmes autókban, a Rivierán élvezik az életet.

Felkiáltások: Le a kartellekkel!

Vásáry: A vörös népvézerek ronszos talpu cipőkben izgatják a népet, de maguk szintén a Rivierán élnek. Végül kijelenti, hogy ő is helyesli, ha a memorandumot küldöttség miniszterelnökhöz.

nak ebben a memorandumban igen jó és hasznos megállapítások. Én tehát igérem, hogy ennek a memorandumnak sorsára gondot fordítok és igyekszem a kormányt rábírni, hogy a gazdaközönség sorsán segítsen.

A főispán ezután arról beszélt, hogy nem szabad gazdasági defetizmust hirdetni. Debrecen gazdasági szenvedett már nehezebb napokat is, mert volt rá idő, mikor az egész lakosságnak el kellett menekülni a városból. Dolgozni, munkálkodni kell. Én nem mint főispán, hanem mint egyik gazdatársuk, saját bőrömön is érzem a bajokat, s ezért is legyenek bizalommal, hogy minden lehető meg fogok tenni.

## Ruffy Varga Kálmán felszólalása

A főispán elhíréssel fogadott beszédét Jóna István köszönte meg, majd zugó tapsviharral kísérve Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag emelkedett szólásra.

Igen érdekes, élvezetes modorban külföldi tapasztalatairól számolt be. Azzal kezdte, hogy a háború még nem fejeződött be, hanem gazdasági téren folytatódik. Elmondotta, hogy Csehországban is alacsony, 14 és fél pengő a buza ára. Ausztriában, Franciaországban igen sűrű a termés. — Spanyolországban, hogy külföldi buzát be ne hozhassanak, 28 pengőre minimálták a buzaárát. A spanyol gazdák 15 ezer darab magyar mangalicát akartak vásárolni, de a spanyol kormány nem engedte meg a vásárlást. Svájcban 1 pengő 20 fillér egy kiló paradicsom. Ha nem volna gazdasági háború, Svájc beengedné a magyar paradicsomot, amely 4 filléres árával akármilyen magas ványt megbírna.

A külföldi államok se boldogulnak, másutt is bajok vannak, de úgy érzi, hogy mi már túljutottunk a krízisen. Azt reméli, tavaszra fel fog melegedni a buza ára is. Ki kell tartani, tünni, szenvedni, mert nem sokára eljön az idő, mikor majd vidámabban és nyugodtabban tanácskozhatunk ezekről a kérdésekről.

**A legjobbat a legjutányosabban kapja!**

**Intézeti kelengyék**

szakszerű összeállításban

**Matrac, takaró, paplan**

vagy választék.

Alapítási év 1831

**Kardos László**

**Debrecen**

**Kossuth-u. 9.**

**Egyszeri összehasonlítás meggyőzi!!**

**Ipari üzemeket Debrecennek!**

Halász Miklós gazdasági akadémiai professzor azt fejtette ki, hogy önmagunkon kell segíteni. A herceg Eszterházy-féle husfeldolgozó fiókküzetet nyit Debrecenben. A dunántúli gazdák sertéseit fogják itt értékesíteni. Mi, akik predesztinálva vagyunk rá, hogy sertést tenyészítsünk, magunk is megcsinálhatnánk itt egy ilyen üzemet. Sajnos, ma is sokan vannak, akik, ha bemennek egy üzletbe, azt mondják: Prágai sonkát kérek.

**Felkiáltások:** Ezt csak a méltóságos urak csinálják!

Halász Miklós: Szükség volna gazdakézen dolgozó malmokra. Készítsünk olyan árut, amire mindenhol szükség van. Végül rámutat arra, hogy a bajban is meg kell értenünk egymást. Szállítsuk le az igényeket.

**Felkiáltások:** A kartellek szállítsák le.

Halász Miklós: Dolgozzunk együtt, testvéries egyetértésben, mert csak így érhetjük meg a jobb jövőt!

Ezután Pécsi Sándor ügyvéd érdekes adatokkal ismertette a kartellek garázdálkodását. A szesz-kartell 200.000 mázsa külföldi melaszt hozott be, mikor Szabolcsban elrotlott 16.000 vagon burgonya. Hogy engedik ezt meg.

**Sz'adi István a marmolat-dum ellen**

**Felkiáltások:** Képviselek ülnek az igazgatóságokban!

Az utolsó felszólaló függetlenségi baloldal dísz-kisgazdája volt. Beszédében, — mint szokta, — iskolapéldáját adta a minden képzeletet meghaladó tudatlanságnak.

Igaz, hogy én későn jöttem, de én azt hallom itt, hogy ezzel is, avval is gátolva vagyunk. Helyeslem ugyan a marmotandumot, én, — én... én, mint laikus léteimre nem hinném, hogy a kormány ne tudjon segíteni. Van itt baj elég. Itt a mi helyi érdekünk!

**Közbeszólás:** Melyik? A villamos? (Óriási derűlttség.)

**Sarkadi:** Én, mint törvényhatósági bizottság, (meg-megújuló derűlttség), bátor vótam elővinni egy önálló indítványt, hogy nagy a hejiz.

**A kartellek és magánmenek**

Jóna István figyelmezteti a szónokot, hogy itt országos bajokról folyik a tanácskozás.

**Sarkadi:** Előbb nézzük meg a magunk környékét.

**Felkiáltások:** Azt megnézheti.

**Sarkadi:** A miniszterium nem parancsot Osztriának. Sajnálom, hogy az országos politikába olyan kicsi vagyok, de ne kartellezzünk mi itt hejben. Nagyon sajnálom, hogy itt kartellekről beszélünk, de itt hejben magán meneket nem lehet tartani. (Óriási derűlttség.) Végül azt mondom, hogy akik városi tisztviselők, oszt mindig külföldön kótik a pizüket, szuktól szállítsák le a fizetést.

A nagy derűltséggel hallgatott ledétlenkedés után egyhangulag elfogadták a határozati javaslatot, majd Jóna István köszönő szavaival az ülés véget ért.

**A profi futball catalauni csatája, hétezer drukkerrel, csörgő, füttyülő, kereplő koncerttal és általános diadalmammal**

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Délután félnégykor olyan a vasutas pálya, mint a felbolygatott kaptár. A kapuknál nyolcas sorokban özönlik a nép, a villamos elakad, a taxik vadultan roharnak.

**BoesKay—Ferencváros!**  
A modern Cirkusz-Maximusban itt van most tout Debrecen. Imperátor és rabszolga, bankvezér és kifutó gyerek, lelkipásztor és katona, méltóságos ur és napszámos, társaságbeli urnő és masamód kisasszony. Taxi bug, villamos esenget, autóbusz rohangál. Por, zaj, tülekedés.

**BoesKay—Ferencváros!**  
Külön autók, autóbuszok jöttek Nagyváradról, Mátészalkáról, Nyiregyházáról. Hajduböszörményből. Mindezekben felül persze itt vannak az elmaradhatatlan örömök is. A villamoson nincs hely, a tribünre, korzóra kiadták ugyan a jegyet, de nincs hova ülni. Két drukker összepofozkodik. A rendőr közbelép. Padokat raknak a pályára is. Az egyik kapu mögé külön zöld-fehér zászló alatt száz ferencvárosi drukker táborozik le.

Az előző meccsre senki se figyel. Még harminc perc van hátra, de hétezer drukker már örjögve veri a padot.

**Idő! Idő! Hol a Fradi!**  
**BoesKay—Ferencváros!**

**Kezdődik**

Mellettiünk egy öregebb ur érdeklődik.

Mi az a négyszögletes szünyegporoló?

— Az a kapu.  
— Abba kell rugni a labdát?  
— Igen.  
— Tudniilik, kérem ma vagyok először mérkőzésen.

Közben az előmérkőzést lefújják. A tribünön mint valami orkán rohan végig a csatakiáltás.

— Hol a Fradi? Hol a Fradi?  
— Kiderül az is, hogy a lelkesebbek füttyülőt, kereplőt, csörgőt, esengettyűt, apró trombitát is hoztak magukkal. Az utolsó pillanatban megkötnek még egy csomó fogadást is.

— Tíz doboz purziesán a BoesKayra! — mondja egy hazardőr.

Valamelyik ferencvárosi drukker háromszoros pénzzel fogadja a Fradi győzelmét.

Egy hisztérikus nő visítas, utána egy ordítás-orkán jelzi, hogy a játékosok megjelentek a pályán. Hétezer torok bömböl, hétezer zászócska lobog.

— Huj-huj, hajrá BoesKay!

**Drukkerok BoesKay ellen**

A mérkőzés rosszul indul. Az első félpercben a Ferencvárosi torok rohan s mielőtt bárki is felocsudnék, Tancos fejéről a BoesKay kapujába pattan a labda. Hétezer embert egyszerre döftek szíven.

— Há-á! Há-á! — hörgi hétezer torok.

Egyik fődrukker félőrülten kezd nyargalászni a páholyok között. Téli a haját, nyög, sir, reszket.

— Mi lesz itt! Te jó Isten, mi lesz itt?

Most aztán pszichológusok, lélekbuvárok számára egész kínesez bányává alakult a pálya. A BoesKay rajongó, aki öt perccel azelőtt lelőtt volna, ha szóval illetni próbáltam a csapatot, most úgy szidja mind a tizenegyet, mint a fiákeros a lovát.

Ezek? — mondja pokoli megvetéssel. Ezek nimolisták, pacerek! Nézze azt a Farkast. Hát lehet egy ilyen kapussal boldogulni, aki beereszt mindent.

— És ott van az egész banda! Nézze, hogy lazszálnak!

— Talán kevés a lövé? — ordítja le egy harsány bariton.

Mikor a Ferencváros támad, gatyos kiáltások röpködnek:

— Félre billen a pálya!  
— A kapust pedig lelkesen biztatják.

— Ereszd be! Ereszd be ezt is!

Vége a nyolcadik percben a BoesKay egyenlít. A Fradinak bent van az első gól. Hétezer ember egyszerre ugrik fel. Hétezer torok ordít, ugyanannyi zászló lobog. Egy kövér ur valóságos indián haditáncot lejt a tribünön, lent egy csomó drukker csokolózik és üvölt. Huj-huj hajrá BoesKay.

**Csatakiáltás: Hü-lye! hülye!**

A tizenkettedik percben bejön ugyan a második BoesKay gól is, azonban most már lelkesebbek az emberek. Most már akadnak, akik dicsérik a csapatot s lelkiegensúly helyreállítása okából szidják a bírót.

Amikor Csárdás lefüttyöl egy offseidot, viharos üvöltés fogadja.

— Sokat füttyül a bíró!

— Most majd mi füttyülünk! — ordítja egy stentóri hang.

Olyan fütty és csörgő koncert viharzik fel erre, amelyek mellett szerény suttogás lehet a legforradalmibb utcai tüntetés is. Fent a tribün legfetején egy szervezett csoport minden bírói intézkedésre felpattan és torkaszakadtából üvölti:

— Hü-ly! Hü-lye. Gyil-kos! Gyil-kos!

Jól van az neki! Minek ment futballbírónak.

**A második gól után**

A mérkőzés most 2:1 arányban áll a Ferencváros javára. A publikum sürgeti a kiegyenlítést A bírót, mikor a tacesvonal mellett elrohan, sösspercekkkel dobálja meg néhány fiatalember

A félidőben még nagyobb az izgalom. Alig mozdul el valaki a tribünről. Mindenki lesi az útrakezdést. — A taktikusok azt magyarázzák, hogy ez most a profi futball catalauni csatája. Egyenlő erők, egyforma tudás. Akárkit vernek is meg, emelt fővel vonulhat el a pályáról. Akárcsak (nem tévesztendő össze a hasonló nevű pesti profi csapattal) Attila és Atetius tették Catalaun után. Sípok a bírót, kezdődik újra. Most

már percenként harsannak meg a biztató ordítások, pillanatonként zörögnek fel a fütty és csengő koncertek. A 8-ik percben a BoesKay kiegyenlít. Lent a pályán a játékosok ölelik, csókoliák egymást a tribünön ordítás, ölekezés. Egy arany galléros vasuti tiszt örömben kiesik a korlát mögül. Néhányan a botukat dobálják levegőbe. Mintha az alvilág szabadult volna fel, úgy tombol, dörömböl, hörgő, üvölt az egész nézőtér. A harmadik győzelegőnél még csak fokozódik a tombolás.

**Elő a lázmérőt**

Most már azonban érdemes a pályára is figyelni, mert odalent olyan nagyszerű játék folyik, hogy dicsőségére válnék akármelyik nagy nemzetközi mérkőzésnek. Hol a BoesKay támad, hol a Ferencváros. A drukkerok idegesen nézik az órát.

Még husz'perc. Már csak tizenöt. Egy-egy veszélyes helyzetnél sikítanak a nők. Pokoli idegizgató, hősiességű küzdelem folyik, egyfőlé a kiegyenlítésért, másfelől a győzelemért. Az utolsó öt perc a zöld-fehérek ismert, elemi finisé.

— Nyutni az időt! Tacsra fiúk! Tacsra!

— Elő a lázmérőt! — ordítja valaki.

A bíró sípol, a közönség örjög. Slusz. A Ferencváros megint kikapott a BoesKaytól.

**Ég a Fradi!**

Hazafelé jövet a villamos elakad. Nem bírta az örömtől meglízott drukker hadat. Legalább, azonban van idő, hogy megtárgyalják a történeteket. Ilyenkor a győzelem után olyan jól esik visszagondolni minden mozzanatra. Kéiesen visszaesámcsogni minden lábmozdulatra. Előlről végig élvezni a diadalmamm minden fázisát. Most már újra lelőnek, keresztül szurnák, gulyásst aprítanak, aki, egy rossz szót merne szólni a BoesKayról. Aki a mérkőzés elején paccer bandának mondta, most mint "istenfi tizenegyről" szólnok a BoesKayról.

— Láttá azt a Telekit! Azt a beadást!

— És Markost, ahogy az driblizett!

— Hát Sági! Sági válogatott formát játszott.

— Vincze, Semler is nagyszerűek.

— Farkas is szenzációsan dobta magát!

— Csak az elején ideges volt.

— Mindegy. Azért Magyarország legjobb csapat ma a BoesKay!

Az ut két oldalán ragyogó arcú drukkerok, variák a Ferencváros autóbuszát. Kezükben meggymott újságpapír kángol, jelöl amek amit a zöld-fehérek felé kialtoznak magyarázatként!

— Ég a Fradi! Ég!

Egy tisztos, öreg méltóságos ur mesolyogva intezet a drukkereknek. Ma volt kint először, de azt mondja kijön legközelebb újra.

— Mert kérem ez így volt és így lesz. Panem et circenses. Kétezer év nagy idő. Am a tömeg mulatság örök. A Cirkusz Maximus és a Vasutas pálya. — tessék elhinni. — nincsennek is olyan nagyon messze egymástól.

(mars.)

**Padlólakk**

legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható

**STERN festéküzletben**

DEBRECEN, PIAC-U 14 (Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérrítő megbizható minőségben kapható

**Kifutó fiu**

14—16 éves felvételik lapunk nyomdájában József kir. herceg-u. 16

**Kitünő házi koszt**

kapható úgy kihordásra, mint bentékezésre

**Burgondia-utca 2. sz.**

**Megfestetik a régi alispánok arcképét**

(A D. U. tudósítójától.)

Érdekes ügyvel foglalkozott kedden délelőtt Haidu vármegye kisgyűlése. Dr. Kácz Lajos a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója halála előtt pár nappal önálló méltó nyitást nyújtott be, hogy a vármegye festesse meg régi alispánjainak arcképét s a tereket, melyben ezeket a képeket kifüggesztik, nevezzék el alispáni tereimnek. A posthumus önálló méltó nyitást most került a kisgyűlés elé, amely teljes egészében magáévá tette ezt. Így a vármegye négy éven keresztül évi hatszáz pengőt illeszt be góltólterítésébe és minden esztendőben egy-egy alispán arcképének megfestésére ad megbízást valamelyik neves művészembernek. Négy esztendő alatt Weszprény Gáspár, Ráso Gyula, Kovács Gyula és Pákozdy arcképeit festetik meg.

**Debrecen orvosi miskolci kongresszuson**

(A D. U. tudósítójától.)

Az Országos Orvosszövetség vasárnap tartotta évi kongresszusát Miskolcon, ahol az ország minden részéből mintegy kétszáz orvos gyűlt össze. Debrecenből megjelentek: dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, Görgey Márton vármegyei tisztifőorvos, Berencsy Zoltán és Hutiray József főorvosok, Bögel József városi tb. főorvos, Tamássy Géza városi tisztifőorvos, ifj. Somogyi Zoltán, az OTI szakorvosa. A debreceni orvosok főleg a szakosztályi üléseken tevékenykedtek. dr. Tamássy Géza pedig a kongresszuson tartott értékes előadást, amely általános figyelmet keltett. A kongresszus tárgysorozatán igen nagyfontosságú problémák szerepeltek, ezek között az orvosi tultermelés és az álláshalmozás kérdései. A kongresszus hatagató álláshalmozási és összeférhetetlenségi bizottságot küldött ki s felkérte az elnökséget, hogy igyekezzen a tanulóhiányt az orvosi pályára való ösztönzéstől visszatartani. Miskolc város közönsége nevében dr. Hodobay polgármester fényes fogadóestén látta vendégül a Korona-szálló díszteremében a kongresszus tagjait, akik kellemes és tanulságos kirándulások is tettek Lillafüredre és Tapolca fürdőbe.

**Bristol szálloda**

BUDAPEST legszebb pontján a DUNA PARTON.  
Uj vezetés mellett ajánlja:  
Előkelő, patinás szállodájának gyönyörű szobáit  
a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő polgári áron.  
Egy ágyas utcai — — P 10—16-ig  
Egy ágyas udvari — — P 6—10-ig  
Két ágyas utcai dunaparti P 24—40-ig  
Két ágyas utcai — — P 20—24-ig  
Egy ágyas udvari — — P 15—18-ig  
A jobb szobák árai fürdőszobával értendőek. — Minden szobában hideg és melegvíz, telefon és rádió.  
ÉTTERMI ÁRAK:  
Complett reggeli: kávé v. tea, v. kakaó egy tojással, vajjal és jam-el P 1.20  
Kifűnő ebéd v. vacsora menü P 2.40  
Kifűnő ebéd v. vacsora menü előtétellel — — — — P 4.—  
Lapunkra való hivatkozással a szobáinkból külön engedély. — Szobarendelés 2-3 nappal előbb eszköziendő. Bristol szálloda szobáiból és terraszáról a leggyönyörűbb kilátás nyílik a Dunára és a hűdai hegyekre.

**Petrás Sárít Belgiumban halálos autószerencsétlenség érte**

**Autóival a Selde-folyóba zuhant és szörnyethalt**

Budapest, szept. 9. Hétfőn este megdöbentő hír érkezett Antwerpenből. Egy párisi autó Sainte Anne községe Belgiumban a Selde-folyóba zuhant. Az autó a komponát akart kelní, de a kompon helyett a folyóba vezette a volán mellett ülő hölgy, akinek személyazonosságát egyelőre nem tudták megállapítani. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy az autó női vezetője és másik hölgytársa szörnyethaltak. Másnap reggelre az is kiderült, hogy a hölgyutas Lady Hole londoni dáma, míg a női autózvezető Petrás Sári, a világhíres magyar szubrett-prímadonna. A belgiumi rendőrség rádió útján érdeklődött a két hölgy személyazonosságára iránt s a londoni rendőrség mint kétséget kizáró ténny közölte Antwerpennek hogy Lady Ho-

let egy Petrás Sári nevű magyar színművésznő akarta Belgiumba vinni. Hogy a szerencsétlenséget közvetlenül mi okozta, eddig még megállapítani nem lehetett. Petrás Sári halála országos zérte nagy részvétet kelt. A feltűnően szép színművésznő, aki unokahuga Pálmay Ilkának hosszú éveken keresztül primadonnája volt a pesti Király színháznak s főképen a „Dollárkirálynő” című Fall-opperette cinszerében tette emlékezetessé a nevét. A negyvenkét éves primadonna egy Crooker nevű angol nagybirtokoshoz ment nőül s éveként egyszer-nagynénijéhez, Pálmay Ilkához hazalátogatott. Hogy a folyóba zuhant autóbilét és vele együtt Petrás Sári holttestét kiemelték-e már, erről a belgiumi rendőrség lapzártáig még nem adott jelentést.

**Eltemették Koncz Aurélit**

(A D. U. tudósítójától.)

Nagysúlyos Koncz Aurél nyugalmazott pénzügyi főtanácsost szeptember 7-én, délután félnyolc órakor temették el Debrecen magyar társadalmának nagy és őszinte részvételével kísérve, a hozzátartozókkal és gyászoló közönséggel zsepilölésig megtelt Kossuth utcai temetőből. Az egyházi szertartást dr. Révész Imre egyetemi tanár végezte. Magas szárnyalású könyörgésében emlékezett meg az elhunytól. A Székely Társaság nevében dr. Dankó lenő egyetemi tanár bucsuztatta Koncz Aurélt, mint a 29 év óta fennálló Székely Társaság egyik megalapítóját és legjellegesebb vezetőjét. A koszorúk szallagiat olvasható feliratokból a következőket sikerült jegyeznünk: Mély részvétellel a ref. tanítónő-képző tanári kara — Jó felelhetetlen barátunk, Nagy Gyula és családja. — Mély részvétellel Kontsek Géza és családja. — Mély tisztelettel Engel László és neje. — Mély részvétellel a Dóczy elemi iskola. — Utolsó üdvözléssel dr. Papp Ferenc és családja. — Sipos Mária. — Igaz szeretettel Tóth Lajos és családja. — Poor Mária. — Őszinte részvét-

tel utolsó üdvözléssel Kontsek Kornél és neje. — Aurél bácsinak szeretettel Horváth Károly és családja. — Koncz Aurélnak a kedves jó barátának Szele és Uray család. — Péterffy János. — Utolsó üdvözléssel Székely Emil. — Felelhetetlen barátjának a leány gimnázium tanári kara. — Emlékét szeretettel őrzik. Internátus tanári kara és növendékei. — Dakéni. — Utolsó üdvözléssel a Dóczy intézet alkalmazottai. — Nagyszerű székely testvéreinknek a Székely Társaság. — Felelhetetlen barátunknak, Papp Károlyék. — Horváth Juliska. Emléked kedves marad, barátii szeretettel dr. Morvay és családja. — Mély részvétellel a Dóczy polgári leányiskola tanári kara — Szimes család. — Örök szeretettel Tili — Legjobb sógoromnak Jottil és gyermekei. — Szeretettel felelhetetlen Aurélunknak Irma, Ervin, Alice. — Édes jó barátunknak Lenke, Lajos és Árpád. — Jó Aurél bácsinak Mariska és Gábor. — Örök szeretettel drága Aurélnak Vajna, Olga, Tibor, Tibike. — Felelhetetlen drága jó Aurélunknak szeretettel Janosi és Juliska. — Felelhetetlen Aurélunknak István, Lenke, Pista, Laci. — Drága jó Aurél bácsinak Zoli, Alizka, Kicsika. —

Isten veled Kedves Aurél Endre, Jenő Ella, Aladár. — Drága jó Aurél bácsinak hálás szeretettel Éva és Klára. — Utolsó üdvözléssel Pista és Gizellától. — A jó Aurél bácsinak Margit.

**Az egyetem Népszerű Főiskolájának modern nyelvi tanfolyamai**

A modern világnyelvek tanulása és tudása hazánkban talán soha sem volt annyira fontos és szükséges, mint manapság. A külföld rokon-szenvét, barátságát és támogatását csak a világnyelvek segítségével érteszthetjük és biztosíthatjuk magunknak. Ellenségeink rágalomhadjáratával a külföldön csak a világnyelvek fegyverével szállhatunk szembe sikeresen. Kulturális és gazdasági kapcsolatok a külfölddel csak a világnyelvek segítségével létesíthetünk és tarthatunk fenn. Nemzeti küzdelmünkben jelen körülmények között a modern világnyelvek tudása nagyon értékes fegyver. A modern világnyelvek tanulása és tudása politikai, kulturális és gazdasági téren ugy az országunknak, mint minden magyar kultúr-embernek valósággal életszükségletté vált.

Az egyetem népszerű főiskolájának vezetősége ezért alkalmat óhajt nyújtani a művelt nagyközönségnek arra, hogy hazánk mai válságos helyzetében annyira fontos modern világnyelveket szakképzett tanárok vezetésével és a legkisebb költségek árán elsajátíthassa.

Az 1930-31. tanév I. szemesztérében a német, az olasz és a francia nyelvből kezdő és haladó tanfolyam lesz heti 2-2 órában és mindegyik nyelvből a félévben összesen 32 órában. Az angol nyelvből kezdők részére lesz tanfolyam heti 3 és a félévben összesen 48 órában, továbbá haladó tanfolyam heti 2, összesen 32 órában. A tandíj óránként és személyenként 50 fillér. Beiratkozási díj nincs. A félévi tandíj részletekben fizetendő; fele a beiratkozáskor, a másik részlet a tanfolyam kezdete után egy hónappal. Beiratkozni lehet hétköznapokon délelőtt 8-2 óráig az egyetemi gondnoki hivatalban (Református Kollégium, I. emelet 38. ajtó), amely érdeklődésre telefonon is ad felvilágosítást. (Telefon 14-39.) Az órák hétköznapokon délután 5-7-ig vannak a Kollégium épületében. Jelentkezés esetén még más modern nyelvből is szervezhető tanfolyam. A nyelvtanfolyamok szeptember 9-én kezdődnek és december 20-ig tartanak.

**Nyomtatványokat**

a legpontosabban, izléses kivitelben és jutányosan készít a

**Magyar Nemzeti Könyvnyomda**

Telefon 3-47. szám.

Modernül berendezett könyvkötészetünkben mindenféle könyvkötészet- és bődísmunkák pontosan készülnék.

Debrecen, József kir. herceg-utca 16. sz.

**Tanuló lány**

felvétetik lapunk nyomdájában  
József kir. herceg-u. 16.

**Épület és bútorkészítések, furnérok**

Bészler Lajosnál,  
Széchenyi-utca 2. sz.

## Szemere György meghalt

Budapest, szeptember 9.

A magyar irodalmi élet egyik kiválósága, Szemere György hatvanhat éves korában meghalt. A ragyogó tollú író harminchat esztendő volt, amikor első regényét, a „Dobai ház”-at írta s egyszeriben megalapozta írói hírnevét. „Erősebb és gyengébb” című drámáját a Nemzeti Színház mutatta be, majd kivételes tehetséget a jobbnál jobb drámák és regények egész sorával bizonyította be. A Kisfaludy- és Petőfi Társaságok tagjaiul választották. 1914-től kezdve az Országgyűlési Naplót szerkesztette.

Szemere Györgyöt hétfőn temették nagy részvét mellett. Koporsójánál Ravasz László imádkozott, míg a gyászbeszédet Kéký Lajos professzor mondotta. Feleségén kívül két leánygyermek és előkelő rokonság gyászolja.

## Vad helyett lelőtte a vadaszt

Pécs, szeptember 9.

Vitéz Harsányi János ófalui gazda szombaton este szarvasbika lesre ment. Ejjél tájban az egyik bokorban a sötétben egy alakot látott mozogni. Azt hitte, hogy szarvas és ezért rálőtt, a következő pillanatban emberi segélykiáltás hangzott, odarohant és a sötétben felismerte Turbó Jakab gazdálkodót, aki szintén lesen volt. Turbó a vese táján sérült meg, beszállították a sebészeti klinikára, ahol 15 sörétet szedtek ki belőle. Állapota súlyos.

## Fehértői Dániel

TEMETKEZÉSI VALLALATA  
DEGENFELD-TÉR 4.  
TELEFON 11-85. SZ.

### TEMETÉSEI

Déka Valéria életének 1. évében elhunyt. Temetése f. hó 10-én délután 3 órakor lesz Debrecenből Abonyba szállítva a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó be-szentelés után az ottani sírkertbe.

Pecznyik Jánosné szül. Nagy Margit életének 28-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 10-én délután lesz Debrecenből Solt községbe szállítva, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után az ottani sírkertbe.



# ELSZAKITOTT ERDÉLY

## Nagyváradon nyolcvan ügyvédői követelik a Károlyi-kormány alatt felvett leszerelési segélyt

Nagyvárad, szeptember 9.

Érdekes per került ma a nagyváradi törvényszék elé. A per előzményei még a Károlyi-kormány idejére nyúlnak vissza, amikor is körülbelül nyolcvan nagyváradi ügyvéd az Ügyvédi Kamara útján leszerelési segélyt vett fel a magyar államtól. A segélykiutalásnak volt egy feltétele, nevezetesen az, hogy az illető ügyvédek, ha jobb helyzeiben lesznek, visza fogják fizetni a segélyösszeget. Közben bekövetkezett az imperium-változás és visszafizetésre természetesen annál kevésbé került sor.

Nemrégén Bukarestből átirat érkezett az ügyvédi kamarához, amelyről ezeknek a segélyeknek a visszafizetése iránt érdeklődnek az igazsáügyi hatóságok. Ezt a tisztára informatív jellegű átiratot dr. Pop Romulusz, a Kamara titkára úgy értelmezte, hogy a segélyösszegeket egy-kettő arányban be kell hajtani, még pedig most már természetesen az oláh állam javára és — néhány eredménytelen felszólítás után — beperelte a nyolcvan ügyvédet.

A rendkívül érdekes pár tárgyalása ma lett volna a törvényszék előtt, a bizonyítás kiegészítése miatt azonban el kellett halasztani.

## Megkezdődött az erdélyi katolikusok háromnapos nagygyűlése

Kolozsvár, szept. 9.

Erdély katolikus társadalma világi és egyházi vezetőférfiai Kolozsváron, Erdély vezető városában tanácskozásra gyűltek össze, hogy a katolikus egyház társadalmi szerepek együttműködése és közös célkitűzéseit fölött tanácskozzanak. A háromnapos ünnepségre a vendégek

nagyrésze már tegnap este megérkezett köztük Paeba Agoston temesvári és Szabó István szatmár-nagyváradi opostoli kormányzó és az ünnepségek számos más résztvevője.

Az első nap ünnepélyes Vem Sancte-val vette kezdetét a főéri Szent Mihály templomban.

## Basáskodik az oláh csendőrség

Arad, szept. 9.

Vasárnap a kisperegi gazdák táncmulatságot tartottak, amelynél kissé emelkedett hangulatban egyesek hangosabb vitakozásba kezdtek. Hogy az összeszólalkozásnak elejét vegyék, közbelépett Nagy Imre, a bál egyik rendezője és kibékítette a vitakozókat. Ekkor lépett a tethelyre az oláh csendőrmester, aki mindenekelőtt agyba-főbe verte Nagy Imrét, azután ötdömögával szuronyok között a község házára kísérte, ahol másnap délig tartotta bezárva.

Délben az őrsre kísértette Nagy Imrét és jegyzőkönyvet tett róla, hogy írta alá. Nagy Imre megtagadta a jegyzőkönyv aláírását, mert nem ismerte annak tartalmát. Erre a csendőr megdühödött és ütmi-verti

kezdte. A szerencsétlen gazda nem akarta magát tovább veretni és így inkább aláírta a jegyzőkönyvet, mire szabálábra helyezték. A sértett gazda azonnal orvoshoz ment és látelést vettett a sérüléseiről, majd feljelentést tett az ügyvédségen bántalmazója ellen.

## Kifutó fiú

14—16 éves felvételik  
lapunk nyomdájában  
József kir. herceg-u. 16

A magyar párt kisperegi elnöke fölkerítte az aradi elnökséget, hogy küldjön ki bizottságot a csendőrmester és a községi jegyző visszaéléseinek összeírására végezt. A magyar párt ottani elnöke megírta, hogy 51 ezer lej adót róttak ki az idén rá, mert egy levelét úgy címezték, hogy a magyar párt kisperegi elnökeinek.

Ha megtudják, hogy a magyar párttól érkezett a levél, nem adják át a címretnek.

A magyar párt aradi vezetősége már több ízben intervenált a kisperegi állapotok ügyében, de az illetékes fórumok mit sem törődnek a panaszkodással.

## MAGÁNREPÜLŐGÉPET VÁSÁROLT EGY MAGYAR MÁGNÁS

Gyula, szeptember 9.

Wenkheim József gróf kigyósi birtokos Londonban egy sportrepülőgépet vásárolt. Állítólag ez az első magyar magánrepülőgép. A gróf a gyulai származású neves pilótát, Dobos Istvánt alkalmazta a gépész

# Ólmos

vesz lapunk  
nyomdája

József kir. herceg-u. 16.

**FLIT**  
gyorsabban éli a rovarokat!

**FLIT**  
Óvakodjunk az utánafojtóktól!

**FLIT**  
Sárga kanna fekete sávval!

## Miért nem vásárolja Ön ruhaszövetét közvetlenül Londonból?

Lehetővé tesszük Önnek, hogy közvetlenül londoni központunknál vásárolhasson legjobb minőségű árut hallatlan olcsó árban. Siját érdeke, hogy ezt a kiváló alkalmat megragadja. Cégünk hírneve garancia, hogy a legkiválóbb minőséget adjuk és azonnal szállítjuk.

Mi szállítunk a világ minden részébe miért ne lehetne Ön is a mi vevőnk?

Kérjen díjmentes mintakollekciót s tudassa velünk különleges kívánságait.

ELVÜNK: TELJESEN EGYÉNI KISZOLGÁLÁS!

Nincs vám, nincs külön portó, az árut utánvéttel, direkt az Ön címére fogjuk szállítani.

VERSENYEN KIVÜLI ÁRAINK A KÖVETKEZŐK:

Készárúk:

Ia karnyál kék legjobb minőség 3.20 m. összesen	— —	P 68.—
Ia " " " jó " " 3.20 " " " " " " " "	— —	P 58.—
Sziürke, barna, stb. legutolsó dívat		
I. osztály 3.20 m. összesen	— —	P 74.—
II. " " 3.20 " " " " " " " " " "	— —	P 64.—
III. " " 3.20 " " " " " " " " " "	— —	P 45.—

Knickerbocker (Sportnadrág) minden színben	— — —	P 21.—
Flanelnadrág sziürke, legutolsó dívat	— — —	P 23.—
Elephant-Skin, vízmentes esőköpeny, teveszőr béléssel, legujabb szabás, övvel, 3 évi jótállással	— — —	P 78.—

etropolitan Textile & Clothing Co. Dept. Hu 12, Drayton House Gordon St. London W. C 1.

Megrendeléseknél pontos címet olvashatóan tessék írni!

## HIREK

1930 szeptember 10. (szerda)  
Prot. Erik. — Kath. T. Miklós

### IDŐJÓSLAS

A tegnapielőtt hazánkban átvonuló általános esőzés után tegnap már inkább csak a Dunántúlon voltak esők. Nagyobb csapadékot csak Pápán és Tatán mértek. A hőmérséklet süllyedt és sehol sem érte el a 26 fok Celsius.

Időjóslat: Egyelőre jórészt derült idő. Később hőemelkedés.

— Gyászmise Vass József lelkivédőért. Vass József miniszterelnök-helyettes, pápai protonotárius, kolozsvári nagyrépost elhunyt a kármagból a debreceni római katolikus egyház rekviemét tart a Szent Anna-utcai templomban. Az engesztelő szentmiseáldozatot a helybeli papság teljes asszisztenciája mellett szeptember 13-án, szombaton reggel 9 órakor mutatja be Mellau Márta apostoli kormányzó helynök, pápai kamarás, a Szent Anna-utcai igazgatója. A gyászmisén megjelennek a katonai és polgári hatóságok képviselői, nemkülönben a társadalmi egyesületek küldöttségei.

— Esküvő. A „Debreceni Újság-Hajdúföld” köztisztelőben álló, érdemes öntömesterének, Végli Jánosnak és feleségének, Szaploneczay Jolánnak leánya, Irénke és ifj. Viczián Ferenc ma, szerdán délelőtt fél 10 órakor tartják esküvőjüket a református Nagytemplomban. Tanúk lesznek Végli Gyula és Szaploneczay Lajos. Az esküvői szertartást Szabó Géza református lelkész végzi. A fiatal párt s az örömszülőket a házaságkötés alkalmából a tisztelő s jóbarátok nagy serege keresi fel szívből jövő, őszinte szeretetszóival.

— Szombaton nyílik a fiatal művészek kiállítása. Szombaton délelőtt 11 órakor lesz a Budapesti tanuló debreceni művésznövendékek kiállításának ünnepélyes megnyitása a Kereskedő Társulat dísztermében. A Debrecen művészi életében jelentős tárlat megnyitó beszédét Csobán Endre főlevéltárnok, a Csoknái Kör főtitkára tartja. A kiállítást a Debrecen-Hajdúmegyei Széchenyi Szövetség rendezi. Belépődíj nincs.

— A városi zeneiskolában a növendékek beírása délelőtt 9—1-ig történik. Beírási díj egész évre 5 P, tandíj 100 P, mely havi 10 pengős részletekben is fizethető. Más fizetni való semmiféle címen nincs. Tananyagok: zongora, hegedű, ének, gordonka, cimbalom, zenekari hangszerek, magyar zene, elméleti tárgyak. A növendékek beosztása 15-én történik, ugyanígy adhatók be a tanulmányi eredmény-iránti kérvények. Bővebb felvilágosítást az igazgató ad (Vár-utca 1. Telefon 396.).

— Cserépkályhák, kandallók, porcelán takaréktűzhelyek nagy választékban raktáron. Elvállalok cserépkályhák átrakását és tisztítását jutányos áron, helyben és vidéken. — Krisch Károly kályhámester Debrecen, Ferenc József-ut (volt Piac-utca) 89. Telefon 12—18.

— B. Vattay Margit táncintézetében ifjúsági, egyetemi és gyermekkolonokra beiratkozás egész nap eszkelhető. Péterfia-utca 30. b)

## Ma van a tiszai evangélikus egyházkerület közgyűlése

Geduly Henrik püspök és az evangélikus egyházi élet előkelőségei Debrecenben

(A D. U. tudósítójától)  
A tiszai ágostai evangélikus egyházkerület ma, szeptember 10-én, reggel 9 órakor az evangélikus templomban tartja rendes közgyűlést, amelynek tágyosorozatán számos fontos ügy szerepel. A szakbizottságok már kedden délután megkezdték tanácskozásait és a közgyűlés előkészítő munkájában részt vettek Geduly Henrik püspök, Zelenka Lajos kerületi felügyelő,

Domján Elek főesperes, Haendel Vilmos egyházmegyei felügyelő, Ezenkívül Debrecenbe érkezett még az ev. egyházkerület és egyházi élet számos kitűnő vezéralakja, köztük Duszik Lajos esperes is.

A mai közgyűlés, amelynek kiemelkedő eseménye Geduly Henrik püspök megnyitó beszéde, reggel 9 órakor kezdődik. Közgyűlés után az Angol Királynőben társasébred lesz.

— Nyolcezer kíváncsi ember nyolcezer levele. Nyolcezer levél nem kis dolog. Ha ezeket a leveleket egy ember akarná elolvasni, akkor jó néhány héten keresztül másra aligha telne ideje. Tolnai Világlapja kiadóhivatalába ennyi levél érkezett az első napon, amikor ennek a népszerű és elsőrendű képeslapnak az árát 60 fillérről 24 fillérré szállította le. Nyolcezer ember arra volt kíváncsi, hogy miképpen lehetséges ilyen nagymértékű árleszállítás. Mi a titka ilyen ár mellett a lapkiadónak. Ennek a magyarázata, mint velünk közlik, igen egyszerű. Tolnai Világlapja, amely az elmúlt három évtized alatt mindig a jóból a legjobbat és árban a legolcsóbbat adta, az utóbbi időben a kegyetlenül mostoha gazdasági viszonyok miatt kénytelen volt nélkülözni régi olvasóinak egy nagy részét és ezzel az árleszállítással most régi olvasóit akarja visszahívni, ezeknek a száma pedig az elmúlt 32 év alatt több mint félmillió volt. Ezek az olvasók nemcsak azért fogtak visszatérni Tolnai Világlapja olvasóinak táborába, mert a lap ára 24 fillér, hanem azért is, mert a lap tartalma nem változott, sőt jobb lett és emellett még két nagyszerű folytatásos regényt is közöl, az eddigi külön bekötött regényekkel helyett. Hogy Tolnai Világlapja számításai beváltak, azt bizonyítja a nyolcezer levél, amelyben az emberek nemcsak kíváncsiságukat, hanem gratulációjukat is kifejezik.

— „Helen Society.” Daán Ilona megjött nyaralásából és újra megkezdte a tanítást. Angol, francia nyelvre vállalt tanítványokat, ugyancsak énekre. Hangot a legelső mesterek módszerével képez, tökéletes lélegzet-technikát és hibátlan hangvételt tanít. Próbaének ingyen. Jelentkezés naponta délután 2—6-ig. Fordit angolból, franciából, németből. Piac-utca 40., I. emelet.

— Tankönyvvásár Antalffy könyvkereskedésében megkezdődött. Használt tankönyvek félárban. Író- és rajzszerek, füzetek, iskolatáskák legnagyobb választékban. Cégre ügyelni kérem. Szent Anna- és Varga-utca sarkok. Telefon 612.

— Gordonka tanító. Dr. Müller Ottó, a városi zeneiskola volt tanára, a gordonka tanítását újból megkezdte. Felvesz kezdőket és haladókat teljes kiképzésig, a zeneakadémián teljes felelősséggel vizsgáztat. Felvilágosítást ad 12—1 között Ferenc József-ut 18., Máv. üzletvezetőség II. em. 47., vagy délután 4—5-ig lakásán, Nap-utca 13.

— Tankönyv-vásár! Tankönyvcsere! Használt tankönyv félárban Böhm Ferenc könyvkereskedésében, Ferenc József-ut 7., Bika-szálló mellett.

— Liszt Nándor és Sümegehy József: „Debrecen katolikus múltja és jelene” című könyve 1 pengő 50 fillérért kapható Antalffy, Csáthy és Springer kereskedésében.

1930. évi

## Vadászati idény

irányárai:

	12	16—20
100 drb Készítőtény Ia Hubertus piros	27.50	25.—
100 drb üreshüvely	10.—	9.60
100 drb „U” üres hüvely	11.—	10.—
1 dbz (1/4 ko) barna tehénszörfőjtás	—	2.50
1 dbz (1/4 ko) rózsaszín	—	3.60
1 dbz Serétfolytás sima	—	—50
1 dbz Serétfolytás számozott	—	—80
1 kgr. Serét	—	1.50
1 kgr. kemény serét	—	1.80
1 kgr. Hungária serét	—	2.—
100 drb Gyutacs Gewelott. M. Ó.	—	2.10
100 drb Gyutacs „Nürnbergi	—	2.40

Raktáron tartok továbbá mindenféle vadászat felszereléseket.

Vadászfegyverek, flóbertek

nagyválasztékban, mérsékelt áron szerezhetők be

## Tóth Gyula vasnagyszerkedésében

Piac-u. Városhéza sarkán. Telefon 29. M. kir. lőporáurda

— Kötelező a tankönyvek bekötése. Az iskolai szezon közeledtével a szülőknek sok gondot ad a gyerekek tankönyvvel való ellátása. A különféle díjakon kívül száz más szükséges kiadás van és ezért érthető, ha a szülők nagyrésze a drágán vásárolt tankönyv bekötésére már nem akar több pénzt kiadni. A tapasztalat azt mutatta meg, hogy igen nagy mulasztás terheli mind azokat, akik nagy kiadásuk mellett ezt az aránytalanul kevés többletet már sajnálják. Egy pár napon belül a kötetlen könyv szét hull. A könyv lapjai beszakadnak. Számárülek keletkeznek. Hátul a hajtogatás elkopik és a könyv mihamarabb egyes lapokra esik szét. A tanuló a már szét esett könyvből előszeretettel veszi ki azokat a lapokat, amelyre éppen szüksége van, azokat elhagyja és a drága pénzen vásárolt könyv mihamarabb hiányossá válik. Természetes, hogy az ily könyv értéktelenné válik és évvégén nem hajlandó senki ezt megvenni. Minden szülőnek önmagával szemben kötelessége tehát, hogy a könyveket bekötetlenül ne adja gyermeke kezébe, mert az anyagi veszteség mellett gyermekét is rendtelenné neveli, eltekintve attól, hogy kedvét veszti a tanuló is a rendetlen és szétszórt, bepiszkított könyvből tanulni. A Debreceni Újság-Hajdúföld könyvkötészetete rendkívül olcsó árban vállalja a tankönyvek bekötését és 24 óra elkészíti azokat. A könyvek bekötéséért a József kir. herceg-utca 16. szám alá küldendők, vagy a kiadóhivatalba, Kossuth-utca 3. szám alá, kívánatra azonban a megadott címre is készséggel érte küldünk.

— Egy zsidó üzlete Mózes köztábláival. Varsóból jelentik: Ravasz trükknek esett áldozatul egy városkörnyéki kis lengyel városkában egy zsidó kereskedő. Egy zsidó utazó azzal állított be a kereskedőhöz, hogy most jött Palesztinából, ahol megtalálta Mózes tizparancsolatának eredeti kőtábláit. Fel is mutatott a kereskedőnek három kőtáblát héber betűkkel s a kereskedő örült, hogy „potomáron” megvásárolhatta a kőtáblákat. Ötszáz zlotyot fizetett értük. A zsidó utazó a jó vásár után sebtében távozott, a kereskedő pedig a rabbihoz ment, hogy eldicsekedjék a kőtáblákkal. A rabbi természetesen rögtön felvilágosította, hogy becsapták, mire a kereskedő automobilon az utazó üldözésére indult.

— Piarista diáksapkák, sapkajelvények, tányérsapkák, leventesapkák, tornacipők, tornaingek legjobb beszerzési forrása Antalffy Gyula sportruháza, Varga-utca 1. Telefon 612.

— Tankönyvek használt és új állapotban az összes iskolák részére kaphatók Csáthy Ferenc Rt. könyvkereskedésében, Ferenc József-ut 8.

— B. Vattay Margit táncintézetében szeptember 14-én megnyitó ösztánc az új táncok bemutatásával, Péterfia-u. 30. a)

— TANKÖNYV KÖTÉSEK szolid és erős kivitelben, a legolcsóbb áron. József kir. herceg-utca 16. (az udvarban.)

— A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának tanácsadó irodája (József kir. herceg-utca 16., bejárat a kapu alatt) a nyári hónapok alatt is minden hétköznapra eső szerdán és szombaton délután 6—7 óra között tanácsadás vagy utbaigazítás céljára szegénysorsu ker. felek részére díjtalanul rendelkezésre áll.

## TESTEDZE'S

### Nagy érdeklődés mellett folytak le a debreceni lovasmérkőzések

(A D. U. tudósítójától.)

Az ősi magyar hagyományok és a nemes lovassport kultuszát nagyszemű eredményességgel szolgálták azok a mérkőzések, amelyek szombaton, vasárnap és hétfőn zajlottak le a tüzértantermében. A concourson naponta igen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg, élén vitéz Sipos Árpád altábornagy, vegyesdandárparancsnokkal, s úgy ez a páratlan érdeklődés, mint a küzdelmek magas színvonala a tisztelt sportélet messze kimagasló eseményévé avatta a helyi lovassportot.

A szép sportág komoly művelését, fejlődését örömdetes lendülettel a nagyszámú nevezés bizonyította s valóban csak elsőrendű teljesítményekkel lehetett győzedelmeskedni a nehéz konkurenciában, — a szakértő publikum igaz gyönyörűségére.

A szebbnél-szebb tiszteletdíjakat — amelyekhez a multkor közölteken felül a honvédelmi minisztérium és Fekete Lajos díjai járultak, — vitéz Sipos Árpád, kegyelmes asszony kezéből vették át a győztesek s a közönség felejthetetlen élmény emlékével távozott az izgalmas versenyeiket nyújtó pályáról.

A magyar lovassport ez ünnepi napjára teljes hála illeti vitéz Felszeshy Ferenc ezredes, tüzérbrigádparancsnok, aki vitéz Görgényi Imre alvezredes, tüzérszállóparancsnokkal és Bergmann Gyula őrnagy, fősztályparancsnokkal ezalkalommal is méltóképp reprezentálta a magyar tüzérség hagyományos uri lovasszemléjét. A zsűri kiváló szakértelemmel és alaposággal bíraskodott, míg a pontos és precíz rendezésért Dankó János tüzérszállóparancsnok és Pályi Ferenc tüzérfőhadnagyot illeti teljes elismerés.

A részletes eredmények a következők:

#### A helyi lovassport mérkőzései eredményei:

I. Könnyű díjlovaglás: 1. Gartner Lajos százados, 2. Denk József százados, 3. Mátyás István százados, 4. vitéz Légrády Rezső százados.

II. Military „A” kategória győztes tisztek számára: 1. Krasznay Béla százados, 2. Pantle Arnold százados, 3. Jeney Gábor főhadnagy.

III. Kezdő lovak díjlovaglás: 1. Gartner Lajos százados, 2. Balla László főhadnagy, 3. Nagy Dezső főhadnagy, 4. Petneházy László főhadnagy.

IV. Nyeretlen lovak díjlovaglás: 1. Gartner Lajos százados, 2. Kátai Pál István főhadnagy, 3. Pantle Ar-

nold százados, 4. Balla László főhadnagy.

V. Díjlovaglás „A” kategória: 1. Gartner Lajos százados, 2. Dudutz István főhadnagy.

VI. Altisztek és tisztesek díjlovaglás: 1. Tikos Márton őrmester, a csendőr lovas alosztálytól, 2. Márton Ferenc tüzérmester, 6. honv. tüzérsz-

tálytól, 3. Bihari István őrmester, csendőr lovas alosztálytól, 4. Albert Ernő szakaszvezető, csendőr lovas alosztálytól.

VII. Altisztek és tisztek díjlovaglás: 1. Kovács János szakaszvezető, csendőr lovas alosztálytól, 2. Máté János őrmester, 6. honv. vonatosztálytól, 3. Zagyva Gyula tüzérmester, 6. honvéd tüzérszaktálytól, 4. Vitéz Tóth László alhadnagy, 6. honvéd vonatosztálytól.

VIII. Altisztek és tisztesek díjlovaglás: 1. honv. tüzérszaktály 2. úteg, I. szakasz hatos fogata, 2. VI. honv. tüzérszaktály, 3. úteg, II. szakasz hatos fogata, 3. VI. honv. tüzérszaktály 2. úteg, II. szakasz hatos fogata.

### Bocskay-Ferencváros 3:2 (1:2)

A Ferencváros debreceni játékosainak a Bocskay startját várta a közönség s tekintettel arra, hogy a Bocskay eddig mindig a szezon kezdetén volt bizonytalan és gyenge, nyíltan senki sem mert a Bocskay győzelmében reménykedni, ez a nagy csak a szívek mélyén élt s különösen nem mertte ezt a reményt senki sem hangoztatni akkor, amikor a Bocskayt a szezon eleje barátságos mérkőzések során meglehetősen gyengén láttuk játszani, viszont tudtuk azt, hogy a Ferencváros legutóbb Belgrádban ért el gyönyörű nemzetközi sikert, ami jó formáját látszott igazolni. Tisztán a Bocskay dicsérete az, hogy a Ferencváros jól játszott, kijátszotta azt a formát, amit Bukovi nélkül a szakértők tőle vártak, de hogy ez nem volt elegendő a sikerre, annak oka a Bocskay nagyszemű játéka, mindent először győzelmek akarás volt, mivel szemben a kissé fásult s fölényeskedéshez szokott Ferencváros játékosok szinte tehetetlenek voltak Bocskay ezzel a játékkal még a fővárosi szakkörök teljes elismerését is kivívta szinte maradék nélkül, aminek eklatáns példája a legtekintélyesebb fővárosi sportlap megállapítása, miszerint „az egész Bocskay nyugodtan odaállítható a legnagyobb olasz, osztrák vagy csehszlovák csapat mellé.” A Ferencvárost a Bocskaynak most sikerült először bajnoki mérkőzésen megverni. Előszere volt ugyan a Magyar Kupa döntőjében elért győzelem ennek, azonban a bajnokság nálunk sokkal értékesebb, így a bajnoki küzdelemben elért győzelem is nagyobb értéknek számít. Nem szabad elfelejteni a Bocskay játékosainak, valamint a vezetőinek sem, hogy ez győzelem sokra kötelez, további lelkes és komoly munkával — most már a bajnokság megszerzése sem utópia. Ezt a lelkes komoly munkát a rekordszámban megjelent s mint egy ember húzó hálás közönség szinte parancsolólag elvárja.

Már az előmérkőzések miatt mulató volt, hogy a közönség olyan számban gyülekezik, hogy elhelyezésük komoly gondot okoz a rendezőségnek. Tényleg az ülőhelyek elegendő száma miatt sok keserű kiakadás is hallatszott, ülőhelyeket váltók nem lették meg helyeiket, az ülőhely is annyira túlszűfolt volt, hogy meg kellett engedni, hogy egyrészt a másik oldalra jöjjen át, a nézők száma elérte a 7000 rekord számot.

Kifogástalan futball időben, borított és melegtűz, kissé hűvös, természetesen indult a mérkőzés. Ferencváros lendül először támadásra. Kohut lerohanásából a közepre került labdát Obitz küldi kapura, Farkas a

könnyű labdát fölélegesen kiöklözi s a labda a befutó Tancos fejéről menthetetlenül száll a hálóba, 0:1. Potya gól. A Bocskay nem veszi el kedvét, nagy iramot kezd. Teleki, Markos csodaszép lövései alig kerülnek el a kaput s a 8 perc meg is hozza az eredményt. Semler leütés után átvágja a labdát Markosnak, aki a kegyelmeskedő Korányi és Berkessy között pár lépést téve, éles ívmagas lövéssel kiegyenlített, 1:1. Most szédületes iramot diktil a Bocskay, ebben az iramban a Bocskay csatárok részéről több fájó hiba kiesszik s végre is a Ferencváros eredményes. A 17. percben Turay fejrel Takács II.-nek ad, aki Molnár elől Toldihoz paszol, kiké pergő lövése Farkas mellől visszapatant Takács II. elé, aki biztosan helyezi a sarokba, 1:2. A második félidő Ferencváros támadásokkal indul, amiket Fejer dr a legnagyobb eleganciával és tökéletes biztossággal tesz ártalmatlanná. Igen rövid idő alatt a Bocskay került frontba, Markos ellenállhatatlan leütése után Telekinek centeroz, kinek kapás lövése a sarokban köt ki, 2:2. Az egyenlítés után a Ferencváros nagy erővel küzd. Farkas most jóvá teszi az első félidőbeli bizonytalanságát. Kohut bombáját nagy stílusban huzza le, majd önfeláldozó módon veti magát biztos gól helyzetben Takács II. lábára, a közönség már mindent megbocsátva ünnepli. A Ferencváros ezzel már el is lötte puskaporát. A Bocskay lendül támadásra. Semler rohan le, egyenesen kapura tör és éles, lapos bombája védhetetlenül száll a hálóba. A bíró nagy meglepetésre Markos offside állása miatt nem adja meg a gólt. Tipikus passzív offside volt. A Bocskay még erre sem csügged. Már a következő percben Vincze 20 méteres bombája vágódik a sarokba. A győztes gól, 3:2. Nagyszemű Bocskay pillanatok jönnek. Zseniális elgondoláson támadások sora változik a Fradi kapuja előtt. Teleki zsonglőri labdakezelése Vincze határozott erője és Markos ellenállhatatlan rohama teljesen megzavarták a Ferencváros védelmét, kár, hogy Bobák lámpaláza miatti bizonytalansága Semlert kiterkesztette. Méltóan csatlakozott a támadó sorhoz a Bocskay kitűnő fedezetsora, ahol mind a három, de különösen Ságly, aki az utolsó pillanatilag nagyszeműen birta az öldökölő iramot, kifogástalanul vették ki részüket úgy a támadásban, mint a védelemben. A Fradi csak elvétve veszélyes. Kohut egy kornerből meleg pillanatok keletkeztek. A korner Toldi magasan fejeli kapura, a góllba tartó labdát Molnár könnytelen kézzel megállíttat. Nyilvánvaló 11-es, Tán-

czos rugja, elszorul a közönség szíve, a labda azonban élesen süvit el a jobb sarok mellett. Nagy Bocskay támadás a válasz. Semler centerét Markos a kapu előtt a 16-os vonalánál fogja, véghetetlenül csapódik labdája a hálóba, azonban a bíró ezt sem adja meg, mert állítólag kézzel stopolta Markos a labdát. Továbbra is hatamas iram és gyönyörű játék, azonban eredmény már nincs.

A Bocskayban egy ember játszott végig gyengén és ez Boák volt. Nagyon sokat kívántak tőle akkor, amikor első mérkőzésre pont a Ferencváros ellen állították be. A nagy feladat lámpaláza bizonytanná tette, teltsége így is ki-ki csillant, azonban kétségtelenül jobb lett volna a már összeszokott régi csatárának. Így Semler sokat kimaradt a játékból. Amikor labdája volt, kitűnően megjátszotta. Farkas az első félidőben nagyon bizonytalan volt, majd a két gól az ő lábára, azonban a második félidőben mutatott játékkal expialta hibáit. A csapat többi embere az első perctől az utolsóig kiválóan nyújtott, azonban Ságlyt, dr. Fejert és Telekit még így is ki kellett emelniük.

A Ferencvárosban Toldi dolgozott a legtöbbet, ő volt a legveszélyesebb csatár. A fedezetsorban első félidőben úgy Berkessy, mint Lyka kitűnően játszott, azonban a második félidőre fokozatosan visszacsúsztak. A hátvédek közül Takács volt a jobbik, Korányi egyenesen gyenge volt. Amsel a gólokról nem tehet. Több helyzetben igen ügyes volt.

Pécs, Baranya—Nemzeti 3:2.

Hungária—Kispest 3:1.

III. ker. FC—Sabária 2:0.

Ujpest—Vasas 4:1

Amatőr bajnoki eredmények:

NyTVE—NyOTSE 3:2

NyKISE—Textilgyár5:2

KSE—NyMTK 2:0

DTE—DMTE 2:0

P. MÁV—MTSE 1:0

A DEAC futballszakszaktályának vezetője ez uton is értesíti azait, hogy 11-én, csütörtökön nagy tréning lesz, melyen az összes játékosok megjelenése kötelező, annál is inkább, mert utána játékosértékelés lesz.

### A magyar--olasz uszóviadal

szenzációs magyar győzelmet hozott. A 4x200 gyorsuszósfutót a magyar csapat 9 perc 30.6 mp. alatt nyerte meg, míg az olasz csapat 9 p. 39.4 mp. időt uszott ki. A magyar csapat eredménye országos rekord s jobb az olimpiai rekordnál is. A 100 m. gyorsuszásban dr. Bárány 58.6 mp. időt uszott, beállította ezzel a magyar és az olimpiai rekordot. Lenkey Magda a legutóbbi időben feltűnt női uszósillag a 200 m. gyorsuszásban új országos rekordot állított fel 2 p. 52.6 mp. időjével. A sport elismerése és kitüntetése volt, hogy a versenyen megjelent Horthy Miklós Kormányzó is és sajátkezűleg adta át a kitüntetett uszóknak és vízipólóknak a Signum Laudist. A kitüntetett versenyzők: dr. Bárány, dr. Vannie, Németh és Bródy.

**Terjessze a Debreceni Ujságot**

## Írógép

teljesen kifogástalan, strapa-bíró, „Ideál” márka

## e l a d ó.

esetleg bérbe kiadó hosszabb időre. Érdeklődni a Debreceni Ujság kiadóhivatalában lehet.

## Kassai és eperjesi magyar athléták Debrecenben

(A D. U. tudósítójától.)

A Debreceni Torna Egylet és a Debreceni Egyetemi Athletikai Club vasárnap (szeptember 14-én) délután fél 4 órai kezdettel rendezte meg Debrecenben Kassa és Eperjes válogatottjaival Debrecen válogatott athlétáinak mérkőzését. A verseny iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik annál is inkább, mert a háború kitörése óta ez lesz az első athletikai verseny, amikor Kassa és Eperjes athlétái Debrecenbe jönnek versenyezni. A sportközönség előtt ismeretesebbek azok a szép és nívós versenyek, amelyeket a háború kitörése előtt vívtak Debrecen athlétái a felvidékiekkel. A két debreceni sportegyesület ezt a régi sportbarátságot akarja ismét életre kelteni abban a reményben, hogy miként a múltban, a jövőben is előnyére lesz a debreceni athlétikának Kassa és Eperjes legjobbjával való állandó mérkőzés. A versenyek állandósítását a Csehszlovákiai Magyar Testnevelő Szövetség vezetői örömmel karolták fel annál is inkább, mert a múltban Kassa athletikai életét nagymértékben lendítették fel Debrecen legjobbjával való állandó mérkőzések. A most állandósítani szándékolt verseny ugyancsak arra volna hivatott, hogy fellendítse az ottani athlétikát. Dr. Kissóczy József eperjesi ügyvéd, az Eperjesi Torna- és Vívóegylet elnöke igen értékes és művészi kivitelű vándordíjat ajánlott fel a mér-

kőzésre, amely háromszor egymást utáni vagy ötször sorrend nélküli győzelem esetén a győztes város tulajdonába kerül.

Az athletikai versennyel együtt céllövő versenyt is állandósítani akarnak a rendező egyesületek, amelyre Debrecen sz. kir. város ajánlott fel értékes vándordíjat.

A debreceni athléták közös tréningje. A vasárnapi városok közötti versenyen Debrecen színeit képviselő athléták ma (szeptember 10-én) délután 4 órakor az Egyetemi Sporttelepen jönnek össze, ahol Schmidt Gyula testnevelő tanár vezetésével közös tréninget tartanak. A rendezőbizottság felkéri a kijelölt athlétákat, hogy a közös tréningen felszerelésükkel együtt pontosan megjelenjen szíveskedjenek.

Király István a párisi versenyen. Király István, a Debreceni Gazdasági Akadémia Sport Egyletének volt bajnok athlétája, aki jelenleg a Műegyetem színeiben versenyez és az országos rudugró bajnokságot ez évben 380 cm-el nyerte meg Karlovičs előtt, vasárnap a 4 méterre felteit léccet is alig ütötte. Király nagy-szerű fejlődése épen a legjobbkor jön segítségére a magyar athlétikának, mert a szeptember 28-án Párisban rendezendő magyar-francia versenyen nagy szükség lesz rá a 4 méter körüli formában levő franciák ellen.

— Budapest, a Központi Szállodát, (Centráli) melyet Pálai Miksa a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vett át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona, alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, újonnan berendezve, gőzűtéssel, hideg-meleg vízzel, telefontal, rádióval várja a vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegenforgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árák mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

— Irószerek, füzetek, papírok tartótestületek részére, éppen úgy szülőknek havi fizetésre elismert ócsa áron Springer papír- és fotoüzletében. Hasonlítsa össze árát.

— Minden asszony legyen szép! A szépség, az elegancia utáni vágy nem tévesztendő össze a hüszággal. Még a hüszág is, ha helyesen értelmezzük, nem véték, hanem erény. Minden hölgynek kötelessége, hogy mindenkinek és önmagának is esztétikai élvezetet szolgáltatson, a maga és mások öröme, szépségük tünjön fel, a legszebb legyen. Ennek elérésénél a főszerepet a helyes megválasztott, sikkos toalett képezi. A világos, színdus simulékony anyagokból oly bájos eredeti modellek készülnek Laborfalvy Márkos Luiza divatszalonjában — Rákóczi-utca 41. —, hogy minden asszony és lány megtalálja egyéniségének a legmegfelelőbbet, amelyek a szőke, barna vagy fekete hajú hölgyeket széppé, illetve szebbé téve, lehetővé teszik szépségüknek a legelőnyösebb keretet adni és nem csoda, ha sok hölgy titkos vágyát Laborfalvy toalett képezi.

— TANKÖNYV KÖTÉSEK szolid és erős kivitelben, a legolcsóbb áron. József kir. herceg-utca 16. (az udvarban.)

— Poloskát, svábot, molyt kiirtani házilag csakis a Löcherer Chnezin-nel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

### Himmlőltási hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága, mint közegészségügyi hatóság, értesíti az érdekelteket, hogy az őszi póthimmlőltások a folyó évben szeptember hó 7-én, vasárnap délután 2 órakor fognak megtartani a Kossuth-utca 20. számú épület földszint, 42-ik számú helyiségében.

Erre az időre és erre a helyre be kell hozni mindazokat a gyermekeket, kik a f. évi március hó 1-ső napja előtt születtek s eddig valamely okból még nem oltották be. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

### Grafiológiai szelvény

Név: .....

Lakás: .....

Aki a fenti szelvényből hat darabot beszolgáltat a Debreceni Ujság (Hajdúföld) szerkesztőségéhez, annak S. Andor ingyen küldi meg jellemrajzát és írásának analízisét. S. Andor egyébként Kossuth-utca 26. szám alatti lakásán (kapu alatt balra) naponként reggel kilenc óráig áll az érdeklődők rendelkezésére.

Iskolaruhákban  
a legnagyobb választék!

Iskolaruhákban  
a legjobb minőség!

Iskolaruhákban  
a legelegánsabb kivitel!

Iskolaruhákban  
a legolcsóbb árak

a

# Magyar Ruhaiparnál.

Közvetlen a Bika-szálló  
épületében.

# RADIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

Budapest. Dél előtt 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Kar-nagy: Kraul Antal.  
 9.30: Hírek.  
 9.45: A hangverseny folytatása.  
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízjelzésjelentés magyarul és németül.  
 12: Déli harangszó az Egyetemi tem-pjomból, időjárás-jelentés.  
 12.05: Hangverseny. Közreműködők: Biscara Betta (ének) és Németh Anna (zongora). Zongorán kísér: Polgár Ti-bor.  
 12.35: A hangverseny folytatása.  
 1: Pontos időjelzés, időjárás- és víz-jelzésjelentés.  
 2.30: Hírek, élelmiszerárak.  
 3: Piaci árak és árfolyamhírek.  
 3.30: Morse-tanfolyam.  
 4.10: Kenessey Magdolna felolvasása: Jókai és Petőfi barátsága és megla-sonlása.  
 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjelzésjelentés, hírek.  
 5.30: Nagy Jolán magyar nótákat zongorázik. 1. Régi magyar népdalok. II. Balázs-nóták.  
 6.15: Olasz nyelvtanítás. (Gallerani Bonaventura.)  
 6.50: Operettrészletek. (Zenekari hangverseny). Karagy: Polgár Tibor.  
 8: Vidám-est. Rendező: Békeffi László. — Színpadon lövészversenyered-mények. — Utána: Pontos időjelzés, idő-jelzésjelentés, hírek. — Majd: debreceni Kiss Lajos és cigányzenekarának hang-versenye.

### Külföld:

Bécs, Délután 8.15: Steiner György legedüestje, 10.20: Gangelberger zenekar.  
 Berlin, Délután 4.30: Dalok, 9: Hang-verseny, 10.30: Berlin szórakozók, Zene.  
 Róma, Délután 5.30: Vegyes hang-verseny, 9.05: Ének- és zenekari hang-verseny.

### Anyakönyvi hírek

**Születések:** Fehér Andor kefégyári i nok leány Judit, rkath. Verenyi János kondás Imre, fu ref. Oláh Gábor cipőfelsőrész készítő Erzsébet, leány, ref. Klein Ernő tisztviselő Zsófia, leány, ir. Kerecsi János téglagyári munkás Margit, leány, ref. K. Nagy Imre földm. József, fu, ref. Agárdi János földm. Juliánna, leány, ir. és 3 törvénytelen újszülött.

**Halálozások:** Pázmándi Károly r. kath. Harsányi Gusztáv-utca, Major Ernő ref. Mór-c utca 12. Orbán Gi-zella ref. Mityás király-utca 10. Pálffy Etel ref. Pe-li-utca 4. Peter-nyis Jánosné ref. Solti, P ntye Mik-los ref. Fehérgyarmat, Varga Jós-zsefné Hajduhadház, Tóth Erzsébet Petőfi-utca 49. Taranyai Erzsébet Hajdúnánás, Z. Papp József R. Gó u. 23 szám.

### NAGY ÁRZUHANÁS AZ ARADI GABONAPIACON

Arad, szeptember 8.  
 Az aradi gabonapiacon újabb katasztrófális árzuhanás következett be. Mintán a fokozatos lemorzsolódás már hetek óta tart, tegnap egy hatalmas árzuhanással, egyszerre 30 lejre esett vissza a buza. Hasonló áresés jelentkezett a többi terményeknél így a tengerinél, amelyet 270 és a zabnál, amelyet 230 lejre jegyeztek. Az árpának és rozsnak egyáltalában nincs ára es-hetetlen vevőt találunk rájuk. A katasztrófális árzuhanás miatt az aradi piacon valósággal pánik-szerű hangulat uralkodik.

# HAJDUFOLD KOZGAZDASAGA

Szerkeszti: Meissner Károly.  
 a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s-titkára.

## Szigoru rendeletben intézkedik a városi halóság a tengerimoly kötelező irtásáról

A tengeri terméskben nagy károkat okoz a tengerimoly. Az ez ellen való védekezés a törvény szerint köz-érdek.

A közeledő tengeritörés alkalmából felhívom a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a tengeritörök, a törés alkalmával a tengeriszárát egészen a föld színénél közvetlenül a gyökérkorona felett vágják le, hogy a tarlón maradt tengeriszárban a moly át ne teleshessen.

Az ekként levágott tengeriszárát (kórót), a lemorzolt esutkát, a tengeri tuskót, a szártíva eltett csalamádét, a cirokszárát (cirok kórót) és cirok szakállt a jövő év május

15-ig vagy fel kell használni, vagy pedig száraz helyen oly módon kell elraktározni, hogy az azokból kikelő tengerimoly pilléje ki ne repülhessen.

Kerítés, sövény, csöszkunyó készítésére vagy tetőfedésre sem az idei tengerikórót, sem a cirokszárát nem szabad felhasználni.

A tarlón maradt tengeri-tuskót a földbe jó mélyen be kell szántani. A tengerimoly elleni védekezés céljából elrendelt fenti rendelkezések teljesítésének az elmulasztása kihágás, amely miatt a mulasztók ellen a hatóság a kihágási eljárást kénytelen lesz megindítani.

## Harminc fillérrel esett Budapesien a buza ára

### A rozs harmincöt fillérrel olcsóbbodott

Budapest, szept. 9.  
 A keddi terménnyőzsdén ismét el-lanyhult az irányzat, még neig kül-földi hatásra, amennyiben hétfőn nálunk az ünnepek miatt szűntelt a tőzsdék, ugy Csikágóban, mint aVinnipekben a hrvpooi emelke-dés ellenére 2—2.5 centes áresés kö-vetkezett be.

Ezt az áresést ma már Liverpool is eskomptálta, úgyhogy ott a buza ma ötnyelcad pennivel olcsóbbodott. Ezeknek a jelentéseknek a hatása alatt az irányzat nálunk lényegesen gyengült. A buza határidőforgalom-ban októberre és márciusra mintegy 40 fillérrel, májusra 55 fillérrel esett a szombati zárlat alá.

Eszt a rozs ára is októberre 36-márciusra 40 fillérrel, feltűnően lanyha a tengeri, amely szeptem-berre 30, májusra 65 fillérrel esett. A tengeri nagy árhanvatlását azzal magyarázzák, hogy vidéken a törés megkezdődött és a csöves tengerit őlesón kinálják.

A készáruzácon csak buzából volt számottevő forgalom, lanyha irányzat mellett. Erősebb áringado-zás után a buza 30 fillérrel zárult alacsonyabban, mint szombaton. A buza egész forgalma alig 50 vagon volt. A rozszület jelentéktelen irány-zata lanyha ára 35 fillérrel esett. A takarmánypiacon általában tartott az irányzat legiább is az árak általá-ban változatlanok.

A sörárpa alsó határát 50 fillérrel leszállították. A takarmányárpa és zab ára nem változott. A tengeri 10 fillérrel olcsóbbodott. A korin ár változatlan. A magriac üzletelen, a lisztárak nem változtak.

A budapesti és vidéki nagymalmok lisztárai bolettával és forgalmiadó nélkül IX-X. havi száll. enged-ménnyel: 0gg 37.75—38. Og 37.30—37.60, 2-es 34—34.20, 4-es 29.25—29.50, 6-os 20.75—21. 8-as 12.25—12.50, rozs 0-ás 33. rczs 2-es 21.

A határidőüzlet hivatalos áriegyzée: Magyar buza, októberre 16.20—15.82 (15.90), márciusra 17.75—17.21 (17.34), májusra 17.95—17.62 (17.68.) Magyar rozs, októberre 10.23—9.95 (9.95), márciusra 11.54—11.18 (11.11).

Tengeri szeptemberre 15.20—14.95 (15.05), májusra 14.80—14.28 (14.30). Transzítótengeri, májusra 13—12.90 (12.90).

A készáruüzlet hivatalos árfolya-mai. Buzá: Tiszai 77 kg 15.90—16.40, 78 kg 16.05—16.55, 79 kg 16.20—16.80, 80 kg 16.30—17.00, felső-tiszai 77 kg 15.70—15.90, 78 kg 15.80—16.00, 79 kg 15.95—16.15, 80 kg 16.05—16.25, árszági 77 kg 15.95

—16.15, 78 kg 16.10—16.30, 79 kg 16.25—16.45, 80 kg 16.35—16.55, du-nántúli, pestvidéki és bácskai 77 kg 15.60—15.80, 78 kg 15.75—15.95, 79 kg 15.90—16.10, 80 kg 16.00—16.20.

Pestv. rozs 9.45—9.65, egyéb 9.45—9.65, tak. árpa I. 13.25—13.75, II. 12.5013, felsőmagy. sörárpa 18.50—20, egyéb 15.50—17, köles 11.50—12, repce 27.25—27.75, tiszai tengeri 15—15.20, egyéb 15—15.20, zab I. 15—26, II. 14.50—15, korpa 8—8.20, lucernamag 125—145.

A készáruüzlet mai kötesei. Buzá: 150 q felsőtiszai (77) 15.70 P. pp., 600 q felsőtiszai (78) 15.75 P. pp., 300 q felsőtiszai (79) 16.00 P. pp., 300 q felsőtiszai (79) 16.30 P. pp., 300 q járszági (79) 16.20 P. pp., 750 q járszági (79) 16.20 P. pp., 300 q járszági (79) 16.00 P. pp., 150 q járszági (79) 16.20 P. pp., 600 q járszági (79) 16 P. pp., 150 q pest-vidéki (79) 15.85 P. pp. 150 q járs-zági (79) 16.00 P. pp. 150 q felsőtí-szai (79) 15.80 P. pp., 300 q tiszai (80) 16.25 P. pp., 150 q felsőtiszai (80) 15.90 P. pp., 150 q felsőtiszai (80) 15.85 P. pp.

Ros: 300 q 9.50 P. pparr.  
 Köles 150 q 12.00 P. pparr.  
 Lucernamag: 50 q 137 P. állomás.

### Zürich zárlat

Páris 2023, London 52.05 és ötnyel-cad, Newyork 515.35, Bruxelles 71.90, Mijánó 26.99 és fél, Madrid 56.89, Amsterdam 207.45, Berlin 122.79, Wien 72.79, Szófia 3.73 és egynegyed, Praga 15.29 és fél, Varsó 57.70, Budapest 90.25, Belgrád 9.12 és egynegyed, Bu-karest 3.07 és fél.

### Valuta- és devizaárfolyam

Budapest, szeptember 9.  
 Pénznekem: Angol font 27.73—27.88, Belga frank 79.45—79.85, cseh korona 16.85—16.97, dán korona 152.45—153.05, dinár 10.04—10.12, dollár 568.40—570.40, francia frank 22.30—22.60, hollandi forint 229.20—230.20, lengyel zloty 63.70—64.10, lei 3.37—3.41, leva 4.12—4.18, lira 29.80—30.10, német márka 135.60—136.20, norvég korona 152.40—153, osztrák schilling 80.25—80.65, svájci frank 110.45—110.95, svéd korona 153—152.60.

Külföldi kifizetések: Amsterdam 229.475—230.175, Athén 7.37—7.47, Belgrád 10.0975—10.1275, Berlin 135.825—136.225, Brüsszel 79.525—79.775, Bukarest 3.39875—3.418.75, Kopenhága 152.60—153.—, London

27.7175—27.7975, Madrid 61.95—63.95, Milano 29.85—29.95, Newyork 570.10—571.70, Oslo 152.575—152.575—152.975, Páris 22.38—22.45, Prága 16.9175—16.9675, Szófia 4.1175—4.1575, Stockholm 153.20—153.60, Varsó 63.90—64.10, Wien 80.5125—80.7625, Zürich 110.625—110.925.

### A debreceni sertésvásár

A hétfői debreceni sertésvásárra felhajtottak 592 kövérsertést eladót 589. Felhajtottak 332 sovány-sertés, eladottak 664. Árak: hizlaló-beli nehéz 112—116, közép 110—112, szedett nehéz 108—110, szedet közép 104—108, szedett könnyű 100—104, Sovány kocák 120—130 süldők 135—150 husseretek 120.

### A keddi állatvásár

A keddi szarvasmarha vásárra közepes felhajtás volt, közepes kereslettel. Vágó marha 60-tól 84 fillérig, szopos borjú 100—120 fillér, jármoskőr páronként 690—900 P között ingadozott. Fejős tehénér 200—650-ig fizettek.

A lóvásáron közepes felhajtás volt, közepes kereslettel. Közepes minőségű lóért 200-tól 400-ig, jó minőségűért 400-tól 600-ig fizettek.

### Piaci árak Debrecenben

A szárazság miatt a bab ára egy a helyi forgalomban, mint a világ-piacon emelkedett. Tavaly a bő-ter-més idején 30—35 fillérért lehetett venni a szárazbabot ma 50 fillér emelkedett. Tekintettel hogy a vi-lágpiacon az érdeklődés ezen cikk után igen nagy, az árak még való-színűleg emelkedni fognak. A para-dicsom felhozatala szezonszerű. — Mivel ebből a cikkből exportunk nincsen és a termelés is csak a város fogyasztó közönségére irányul, az árakban semmi nagyobb válto-zást nem várhatunk. Legjelőbb egy-cétt fillér esést a jövőhét eleje felé várható az idén valószínűleg traga lesz a szárazság és a hernyó-szaporás áremelkedést hoz magával. — Az uborkában az áremelkedés lát-ható. Már az őszbe haladunk ebből a termékből aligha számíthatunk nagyobb tömegre. A nyáron viszont a szárazság miatt nem volt elegendő mennyiség s így sok háztartásnak van még pótolni valója, ezért az árak erősen emelkednek. Emelke-dést látunk még a kalarabéban zscsge tengeriben.

A gyümölcspiacon szőlőben alu-mában áresés szőlőben áremelkedés mutatkozik.

Zöldbab 25—40, zsengebab 30—40, szárazbab 50, paradicsom 5—12, vereshagyma 10—12, fokhagyma 80—100, spenót 40, burgonya 8—10 fillér kilója, borsó 120, mak 60 fillér literre, kalarabé 80—30, zöldség 10—15, tengeri 6—8, vereskáposzta 15—40, zeller 6—10, karfiol 20—100, tök 20—30 fillér da-rabja, uborka 180—300 fillér száza, paprika 7—15 drb 10 fillér.

Baromfiárak: Csirke 120—380, kacsa 300—450 fillér párja, tojás 9—10 fillér. Kilója: liba 160—170, sovány 130, kacsa 150—120, tyúk 120—130, pulyka 100—120 fillér.

Gyümölcsárak: (a termelőnél) szőlő 25—50, alma 25—35, szilva 25—38, körte 40—50, dió 60—70, szeder 40—50, barack 35—50, (ke-reskedőnél) szőlő 35—50, alma 20—60, szilva 36—40, sárgadinnye 12, görögdiömye 8, barack 40—70, szőlő 120 fillér kilója.

### Budapesti állatvásárok

A vágómarhavásárra felhajtottak 167 darab vágómarhát. Árak: ökör közepes 76—100, gyengébb 64—74, bika közepes 88—104, gyengébb 66—86, növendék-marha 72—96, kicsontozni való 30—50 fillér. Irányzat lanyha, Eladás absz történt, az árak csak névlegesek.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 5450 darab sertést. Eladók elő-súlyban könnyű sertést 116—120, közepes 120—124, nehéz sertést 121—127 fillérért. Az irányzat vonatkozó

# APRÓ HIRDÉTESEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg. Vastagabb betűvel s. edott szavak duplán számíthatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek. Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

<b>ÁLLÁST KERESŐ NŐK</b>	Bejáróúti Keresek dé. utarra, Károly Ferenc József ut. 52. szám. 5037	Bejárónőnek Ajánlkozik egy magános asszony, Borbély Istvánné, Rakovszky u. 20. 4878
	Gépirónót Bezdő fizetéssel felvesz Bőszörményi-ut 19. sz. 838	Ügyes leányok 14-15 évesek könnyű munkára felvétetnek. — Jókai ucca 44. 5046
Gyors és gépirónó délutáni órákban irodába ajánlkozik. Cím a kiadóban.	Cipőtelszórészkesztő tanuló lányt felvesz Ökös István, színházi 31. járó. 861	
Kifutóleány felvétetk. — Hermann, Hatvan ucca 31. 827		

Vízvezetési cikkek, fürdőszoba berendezések  
**Bészler és Dávid**  
vaskereskedésében, Piac-u. 7. Kossuth szobor mellett.

**DEBRECENI  
ÜVEGKERESKEDELMI  
RT.**

**Valamennyi magyar üvegyár**

<i>Kossuth János, Parádi Üvegyár, Salgótarjáni Palackgyár Rt., Tokodi üvegyár R.-T.</i>	<i>Ajka Parád Salgótarján Tokod</i>
---	---

**gyártmányai nagyban és kicsinyben**

**Salgótarjáni gyártmányu**

# Kalor

**folytonégőkályhák**  
gyári lerakata

## SESZTINA LAJOS

vaskereskedésében.

## HÁZASSÁG

Cendégtős,  
részes háztulajdonos —  
megnősítine hozomány-  
nyal. Ajánlatokat a ki-  
adóba „Középkorú” jel-  
gére. V

Névházasságot  
kötnék, semmi nem aka-  
dály. Ajánlatokat a ki-  
adóba „Kerekedő” jel-  
gére. V

Házasságokat  
közvetít Ügynökség. —  
Batthyány 13., udvar-  
ban. 786

## BETÜLTENDŰ ÁLLÁS NŐKNEK

Női  
és férfi aljammunkások  
felvétetnk. Dégenföld-tér  
11. 746

Takarításért  
mosásért, lakást és fi-  
zetést adok, csakis ko-  
moly idősebb nők jelent-  
kezzenek. József kir. her-  
ceg utca 16.

Ügyes  
kézi, varró- és tanuló-  
leányokat felveszek. —  
Szabó Kata, Ferenc Jó-  
zsef ut 63., I. em. 705

Deutsches  
Freulein suche zu zwei  
6-7 jährige Kinder. Löw  
Bethlen u. 19. 714

## BETÜLTENDŰ ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Házmaster  
gyermektelen azonnali  
bejépre kerestetik. —  
Arany János u. 31. Év-  
deklódni Hegyi Mihály-  
né u. 50. 1981

Házmaster  
szeptember 15-re felvé-  
tetük. Jókai u. 6. 4924

Allandó  
alkalmazásra üzletszöl-  
gái és pénzbeszedői ni-  
mőségben tisztességes  
ember kis övadékkal  
felvétetük az Ingóság-  
közvetítőbe. 14

Ügynökök  
háztartáscikkeknek —  
helyben és vidéken rész-  
letre való adására fel-  
vétetnek — Jelentkezés  
délután 6-7 óra között  
Cím a Debreceni Ujság-  
nál. 5010

Egy  
cipészegédet felveszek  
vegyes munkára. Eöt-  
vös ucca 66. 5034

## KIADÓ LAKÁS

Két szobás  
lakás október 1-re ki-  
adó. Mester u. 29. 5027

Kiadó  
azonnal két szoba, elő-  
szoba, konyha, övege-  
zett verandával, mel-  
lékhelyiségekkel. Tor-  
nyos konyha eladó. Ep-  
teskert ucca 7. 5035

Kettő szoba  
konyhás lakás kiadó. —  
Piac ucca 64. 5042

Szoba,  
konyha, kamara kiadó.  
Thaly Kálmán u. 4. sz. 5028

Kettő szoba  
irodának kiadó. Kossuth  
ucca 23. 5043

Négyszobás  
parkettes, fürdőszobás  
lakás Hungária pajotá-  
ban kiadó. Farkas ügy-  
véd. 830

Azonnal  
kiadó kettő szoba, kony-  
ha és mellékhelyiségek.  
Simonffy ucca 42. 829

Kiadó  
különbejáratu butorozott  
szoba egy vagy két ar-  
részére. Arany János  
ucca 16. 831

Kiadó  
november 1-re modern  
új lakás 2 szoba, für-  
dőszoba, különösen —  
egyedülálló urinak  
vagy garzonnak alkál-  
mas. Péterfia 48., föld-  
szint. 5041

Két  
szoba butorral, egy szo-  
ba irodának kiadó. —  
Arany János u. 13. 865

Azonnal  
kiadó egy szoba, kony-  
ha, mellékhelyiségek. —  
Simonffy ucca 42. 730

Orvos  
és ügyvédurak figyel-  
mébe! Gyönyörtű 3 szo-  
bás uccai lakás fürdő-  
és eselédshobával, hoz-  
záépítve váró- és ren-  
delőszoba azonnal be-  
költözhető. Cím a ki-  
adóban. 5039

3 szobás  
lakás kiadó, különösen  
irodának, divatszalon-  
nak, rendezőnek, gar-  
zonlakásnak alkalmas,  
erőtelj konyhás lakás-  
nak is átalakítva. Piac  
ucca 41., házfelügyel-  
ői. 853

Egy  
szoba, konyhás lakások  
elcsón kiadók. (Viljany-  
vízvezeték.) Bőszörmé-  
nyi-ut 19. 839

Két  
szobás, komportos lakást  
keresek azonnalra. —  
Kossuth 2.Hosek Győző  
4975

Takarításért  
száraz, tiszta, világos  
pince lakás kiadó. Apafi

Két  
szoba, előszoba, konyha  
kiadó. Király utca 5.  
4910

Ujra kiadó  
a Zápolya utca 8. szám  
alatti különálló négy-  
szobás, komfortos uri  
lakás nagy parkos ud-  
var közepén. V

Tiszta  
ujjonnan renovált udvari  
szoba gyermektelen há-  
zaspárnak, esetleg idő-  
sebb nőnek szeptember  
1-re kiadó. Garai 26.



Kiadó  
azonnal két szoba, —  
konyha, mellékhelyiség.  
Ugyanott szép nagy vi-  
lágos szuterén. Domb-  
utca 20. 4994

## BUTOROZOTT SZOBA

Elegánsan  
butorozott uccai szoba  
kiadó. Főtér 79. sz. II.  
emelet. 5038

Központban  
különbejáratu uccai bu-  
torozott szoba azonnal  
kiadó. Monti ezredes  
ucca 15. 5081

Kiadó  
egy butorozott szoba  
Komlóssy-ut 43. szám  
alatt. 5033

Két ágyas  
uccai buorozott parket-  
tes szoba kiadó. Hat-  
van ucca 18. szám, II.  
em. balra

Ötshobás  
modern lakás november  
1-re kiadó. Hatvan u-  
cca 27.

Különbejáratu  
központi fűtéses szép  
szoba egy-két szemé-  
ly részére kiadó. Glück  
Sándor. Arany János  
ucca 54. szám. 581

Különbejáratu  
udvari butorozott szo-  
ba kiadó. Gönczy-utca  
5. Kollégium mögött.  
4965

Püspöki palotában  
kiadó csinosan butoro-  
zott szoba, fürdőszo-  
használattal. Cím: Pü-  
spöki Ujjág Kölesön-  
könyvtárban. Széche-  
nyi u. 2. 812

Központban  
különbejáratu uccai bu-  
torozott szoba azonnal  
kiadó. Monti ezredes —  
(Magos) utca 15. 4937

Egy  
kétágyas, parkettes ut-  
cai butorozott szoba ki-  
adó. Hatvan utca 18.  
II. emelet. 4567

## LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Három  
egyetemi hallgató —  
keres október elsejére  
uri családnál szobát. —  
Cimeket kérek a kiadó-  
ba. 713

Keresek  
modern három szobás  
lakást. Telefon: 5-82.

Üzletem  
közelében 1-2 szobás  
komfortos lakást kere-  
sek. Ingóságközvetítő.  
Káivín-tér 19. szám, 12

**TELJES ELLÁTÁS**

Tejjes ellátásra elhagadok középiskolai tanulókat, egyetemi hallgatókat, Kálvin tér 11., keresztépület, 5045

Minden iskolához közel két-három diáknak teljes ellátásra elfogadom családot, Rákóczi uca 35. 358

Tejjes ellátással egy vagy két személy részére, eszmoson butozott szoba különbejáratu utcai szoba szeptember elsejére kiadó. Hűvelyes utca 7. szám 4605

Központi fűtéses lakásban egyetemi hallgatóknak és hivatalnokoknak vállalkozok teljes ellátásra. Jelenkezés naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 2-4-ig Piac utca 40. I. em.

**OKTATÁS**

Gyorsírás: legújabb módszereket tanítok, érdeklődni lehet: Engel László ökszerüzletében, Piac utca 761

Zongoratanárnő nyári szünet alatt jutányos áron magyar népi kurzust rendez. Cím a kiadóban. 3630

Szüetett angol tanárnő délelőtti jutányosan tanít Kenyeres, Széchenyi utca 53. 729

Zongoratanítás kezdőknek és haladóknak zeneakadémiai módszereit. Brück zenetanárnál, Piac u. 6. 758

Énektanítás Hangképzés a legelső hangpedagógusok módszerével előkészítés ének vizsgára lélegzőtechnika és tökéletes hangvétel tanítása. Jelenkezés naponta 2-6-ig, Piac utca 40. I. emelet. Próbának ingyen.

Ebédkosztért egy-két iskolásgyermek mindennapi foglalkozását vállalja komoly lány. Leveleket „Ebédkoszt” jellegre kérem. 4741

Német órákat ad dr. Kövessi, Harsányi G. u. 25. 712

**BUTOROK**

Elköltözés miatt különböző butorok eladók, Piac 58., II. em. 26 835

Eladók költözködés miatt különféle butordarabok, gyertyakály, mosdószék, üvegek stb. Veres Miklós, Közraktár, 866

Vadonatui XVI-ik Lejos stílusú szalon butor eladó, Cím a kiadóban. 5036

Eladó sötét koményfa autór, kétr uhaszekrény, egy nagy lőben álló (lőr), ebédőszekrény, tizenkét személyes ebédőasztal, székek. Károly Ferenc József ut 8. sz. 796

**GAZDASÁGI ESZKÖZÖK**

Ford-tractorkelével, keveset használt, üzempépes, olcsón eladó, Kandia 8. 4893

**ÉLELMISZER. ITAL**

Ler szójatermesztő, nagyban, kicsinyben és literenként. Literenként 64 fillér. Burgondia utca 9. sz. 4936

Faj mustot veszek hordóért, Hordókat eladok, nagy piacoknál bérbeadok, Márton Kálmán, Poroszlay ut 10. 4936

**AUTÓ, MOTOR, KEREKPÁR**

Autófuvarozást legjutányosabban vállalkozok. Vigkedvü Mihály u 10. sz. Telefon 9-47.

Eladó egy teljesen új oldalkosaras Bolech-motor, Kigyó u. 4. 740

**ELADÓ INGÓSÁG**

Egy 16-os vadászfegyver — Skóthmal, Piac u. 38. eladó. 4925

Rádió 3 lámpás teljes felszereléssel eladó. Ispótlay utca 13. sz. 6480

Henteskocsi jökárbán levő jutányosan eladó. Vigkedvü Mihály utca 10. sz. 6480

Kisebb és nagyobb hentesek, szőberágyak, öszörlakhatós vaságyak, ruhaszekrények és minden elképzeltető ingóságok főkáron alul beszereshető az Ingóságközvetítőben. 17

Egészzen új irógépek féláron, sőt féláron alul kaphatók az Ingóságközvetítőben. 10

Cserépkályha, alig használt eladó. Tadjek uca 17. sz. alatt. 860

Egy kis kályha eladó. Szepanov, Rothermere uca 38. 889

Vadászfegyverek nagyon jó vadászfegyverek már 50 pengőért kaphatók az Ingóságközvetítőben. 10

**ELADÓ ALLATOK**

Két hathónapos vizsía kölyök eladó, Kossuth u. 28. 5044

**ÜZLET, MOHÉLY, RAKTÁR**

Kiadó üzlethelyiség, irodának is alkalmas, Szent Anna 22. 4958

Hajdusozhoszjón eladó vagy kiadó pékesség udvarral, lakással, banktelherrel együtt, azonnal átvehető, esetleg társat vagy üzletvezetőt keresek Tóth Sándor kereskedő. 864

Üzlethelyiség kiadó Október 1-re, Kálvin utca 5. 4911

**EGYETLEN PRÓBA MEG FOGJA GYÖZNI**  
hogya venni, vagy eladni akar, állást vagy alkalmazást keres, a

**DEBRECENI UJSÁG**  
apróhirdetéseit a legeredményesebbek!  
Apróhirdetés feladható:  
Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3. I., valamint József kir. herceg-u. 16. szám alatt és Csáhy rt. könyvkereskedésében Piac-utca 8. sz.

Vendég's jöförgalmu, a város központjában családi okok miatt olcsón eladó. Értekezni lehet Batthyány utca 13. Tiszai szabómesternél a déli órákban. 4428

Kiadó Kassai ut 24. szám, jó forgalmu koremsahelyiség lakással, zsigvási rál szemben, eladó vagy bérbe kiadó értekezni lehet a tulajdonosnál. 4972

Kiadó egy szénás raktár, bármely célra, Kigyó u. 4. 741

Szerelőműhely régi nagyforgalmu, Csapó 11. Lakások, boltok Hatvan u. 61. olcsón kiadók. 737

Ajánlat Paplanvarrást vállalkoz. Hivásra házhoz megyek, Tanulmányt felveszek, Biró Edith, Hunyadi 8. 850

Vetés előpr prima uradalmi szőszabókönyv (őszöbüköny) kapható Schiffer Testvéreké, Bádagos uca, (Alföldi Takarékp. épület). 872

Monogramo, fehérhímzést, gobelinat vállalok, Hajó u. 14. sz. V2

Alkajmi vételi, kedvezőbb gazdasági gépek, traktorok előnyösen beszereshetők, esetleg cserélhetők: Lichtmann-Lukács Vilmos, nyíregyházi gépnagykereskedő fiókraktárán, Debrecen, Erzsébet utca 46. Megbízott: Fried Samu. Telefonszám 12-40. 763

Kályhák öntött vasból különböző nagyságban kaphatók: Széchenyi utca 31. Szilágyinál. 783

Óra könyveléseket francia nyelvtanításokat vállalok, esti órákban. Szíves megkereséseket „Le kiismeretes” jellegre kiadóhivatal továbbít. 4953

Por 64 fillér, 5 liter vételnél 60 fillér. Othelló vörös 80 fillér. Glück, Magos György étr 9. szám, 753

**KERESLET**

2000 pengő köjesönt keresek jó kamatra első helyen betáblázva építkezésre. Jelentkezés: dr. Nagy Samu ügyvédnél, Péterfia 2. 855

Boroshordókat veszek, ár és nagyság megadandó. Csók uca 3. 883

Különféle Szörmebutla használt hátszobabutor, szép fekete irasztal, félérs gyermekágy elkötözés miatt olcón eladó. Nagyerdei tejivóban, 751

Az Erzsébet-ut és vasuti hídor átvezető uton elveszett, másnak értéktelen tömetői regiszteres könyv megtalálóját jutalomban részesül Kauffmannál, Szepességi u. 24. 721

Rádió három lámpás, hangszóróval olcsón eladó, Hunyadi u. 24. sz. 750

Angolra jutányosan tanítok, Amerikai módszer szerint is, Arany János 62 673

Orth, kóser házikoszt ebéd 1.20 pengőért Erzsébet utca 5. szám alatt. 749

Befogot gondozni, vagy hához főzni emegyek. Ehrenfeldnél, Hatvan utca 64. 629

**Megérkezett**  
a kitünő szilézisi  
**porosz köszenem**  
Szeptember 15-ig szenzációs olcsó áron boltomat rendezésért.  
**Olcsó tölgy- és cserfa vásár**  
Elsőrendű áruimról győződjön meg!  
**Bajomi Józsefné**  
fa- és szentlepen. Telefon 8-93.

Cipő saját készítmény, garancia, mélyen leszállított árban Degenfeld-tér 11. Király fűszerüzlet mellett. Katz Bernát, 745

Betétekre most is mi adjuk a legmagasabb kamatot! Kölcsonókat olcsón folyósítunk. Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet, Szent Anna utca 10-12. Batthyány sarok bérpálya. 4953

Óra könyveléseket francia nyelvtanításokat vállalok, esti órákban. Szíves megkereséseket „Le kiismeretes” jellegre kiadóhivatal továbbít. 4953

Por 64 fillér, 5 liter vételnél 60 fillér. Othelló vörös 80 fillér. Glück, Magos György étr 9. szám, 753

**KERESLET**

2000 pengő köjesönt keresek jó kamatra első helyen betáblázva építkezésre. Jelentkezés: dr. Nagy Samu ügyvédnél, Péterfia 2. 855

Boroshordókat veszek, ár és nagyság megadandó. Csók uca 3. 883

**KÜLÖNFÉLE**

Szörmebutla használt hátszobabutor, szép fekete irasztal, félérs gyermekágy elkötözés miatt olcón eladó. Nagyerdei tejivóban, 751

Az Erzsébet-ut és vasuti hídor átvezető uton elveszett, másnak értéktelen tömetői regiszteres könyv megtalálóját jutalomban részesül Kauffmannál, Szepességi u. 24. 721

**ELADÓ HÁZ**

Vasvári Pál utcában (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 360 négyszögöles sarok ház hely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8. sz. 3094

**BIRTOK-BÉRLET**

Felesbérlet 48 és fél kat, hold H-badház határában kiadó. Értekezni a Tiszavideki Mezőgazdák Szövetkezeténél, Hunyadi utca 2. Teleron 17-49 1412

Monostorpályi uton és Rigó utcában új beköltözhető házak és ház helyke hosszú idejű törlesztés kedvezménye mellett eladják, Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. szám. 3259

Töglás-kerítés Létei- és Basahalom-utcaiban azonnal beköltözhető új és régi házak, valamint ház helyek nagyon előnyös feltételek mellett eladók, Tiszántúli, Kossuth-u. 8. 3259

Maróthy György utca 10. számu nagyteremű ház, gazdálkodásra alkalmas, azonnal beköltözhető lakással. Eladó Ugyanott 30 kat, hold fekete buzatermő földje anyaváji eladó. 451

Eladó Hajdusámson III. ker. Nadosdi ut 5. sz. 3 szobás, konyha, kamara, családi ház, parkszert udvarral, Ugyanott vas esztergapad, furógép stb. értekezni fenti száma alatt 498

**ELADÓ FÖLD**

Eladó 4 szobás adómentes új ház. Kar-utca 24. 4999

Oriási terméssel 300 négyszögöles ház hely bekerítve homokkerítésen eladó. Négyszögöles 8 pengő. Csendőrberek, vasutasoknak a kalmás. Kossuth-utca 59 szám. 4505

Eladó a Németh-utcában 300 négyszögöles ház hely — kedvező fizetési feltételek mellett, értekezni lehet Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8. sz. 6429

27 és fél szatiztrális hold eladó. Ondód, Kádár dűjő 39. szám. 5092